

REPUBLIKA

Lok VII

LÓDŹ WTOREK, 2-GO LIPCA 1929 ROKU.

CENA NUMERU 25 GROSZY.

Nr. 178

Kiedy sprawa b. ministra Czechowicza znajdzie się na forum sejmku?

Endecja pragnie szybkiego zwołania sejmku, natomiast stronnictwa chłopskie chcą przeczekać okres żniw.

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:

Warszawska prasa zajmuje się żywo komentowaniem wyroku Trybunału Stanu w sprawie b. min. Czechowicza.

W komentarzach tych wysuwają się niesłychanie sprzeczne stanowiska, jakże zajmują poszczególne dzienniki w zależności od swego zabarwienia politycznego. Wyrok Trybunału Stanu sam w sobie niejasny usiłuje się naginać według własnego rozumowania i według własnych dążeń politycznych. Ograniczając się do stwierdzenia tego, możemy jednak podać dalszy bieg sprawy.

Na podstawie uchwały sobotniej Trybunału Stanu prezes Supiński przesłał akt sprawy do marszałka sejmku p. Dązińskiego, który skieruje je do sejmowej komisji budżetowej celem zapoznania się z raportem Najwyższej Izby Kontroli Państwa i wyda wniosek co do celowości zużytkowanych poszczególnych wydatków pozabudżetowych.

Następnie komisja przedstawi spr-

wozanie pełnemu sejmowi, który po weźmie ostateczną decyzję co do poszczególnych kredytów.

Po tej chwili nastąpi odesłanie aktów ponownie do Trybunału Stanu łącznie już z uchwałą.

Do sejmku należeć będzie merytoryczne osądzenie kredytów pozabudżetowych, a więc wypowiedzenie się co do celowości wydatków.

W ciągu dnia wczorajszego usłowa-

liśmy zebrać opinie posłów w jakim terminie spodziewać się należy sesji sejmowej, która mogłaby ostatecznie osądzić celowość kredytów pozabudżetowych.

Stronnictwa mieszczańskie opozycyjne a więc przede wszystkim

endecja dążą do jaknajwcześniejszego zwołania sesji,

jednakże stronnictwa chłopskie, stanowiące w naszej izbie większość, zwracają uwagę na bliskość żniw i powołują się na fakt, że w tym okresie, o ile

możności, parlament polski nie obradował.

Na podstawie konstytucji rząd obowiązany jest otworzyć sesję sejmku do dnia 31 października.

Na porządku dziennym znajduje się wówczas budżet na rok następny, a dla tego w sejmku twierdzą, że

NIE BĘDZIE WÓWCZAS CZASU NA ZAJĘCIE SIĘ SPRAWĄ B. MIN. CZECHOWICZA.

Ostatecznie, jako termin zwołania sesji z inicjatywy posłów wysunięta została data 15, lub 16 września, gdyż żniwa są wówczas ukończone, a do sesji budżetowej pozostanie półtora miesiąca czasu.

Zebrań 148 podpisów posłów pod wniosek do Prezydenta Rzplitej o otwarcie sesji — jest przy obecnym ukształtowaniu się sił opozycji na terenie sejmku drobnostką, którą można załatwić w ciągu niemal kilku dni.

Wycieczki dziennikarzy zagranicznych w Polsce.

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:

W ciągu bieżącego tygodnia przybywa do Polski na P. W. K. kilka wycieczek dziennikarskich. W Poznaniu znajduje się już obecnie wycieczka korespondentów prasy zagranicznej akredytowanej w Berlinie. Wczoraj wieczorem przybyła do Warszawy wycieczka dziennikarzy wiedeńskich w ilości 12 osób, reprezentujących wszystkie dzienniki stolicy Austrii. Wycieczkę towarzyszy referent prasowy poselstwa polskiego w Wiedniu p. Parnes. Wycieczka austriacka zwiedzi prócz Poznania i Warszawy również i Wilno. Wczoraj po poł. przybyła statkiem do Gdyni wycieczka dziennikarzy angielskich na powitanie których udał się wczoraj z Warszawy samolotem do Gdyni prezes związku syndykatów dziennikarzy, polskich redaktor Zdzisław Dębicki.

Nowa amerykańska ustawa o imigracji weszła w życie.

NOWY JORK. 1 lipca.

(Polska Agencja Telegraficzna) O północy z 30 czerwca na 1 lipca weszła w życie nowa ustawa imigracyjna, specjalnie biorąca pod uwagę kraj, z którego pochodzą emigranci.

Nowa ustawa zwiększa dwukrotnie kwotę imigrantów z Niemiec, Irlandii i krajów Skandynawskich.

Kapitan szpieg skazany

na 19 lat więzienia.

PRAGA. 1 lipca.

(Polska Agencja Telegraficzna) Kapitan Falur, któremu dowiedziono prowadzenie szpiegostwa na rzecz Niemiec, został skazany na 19 lat więzienia.

W kanale Panamskim obsunęło się 25.000 metrów sześć. ziemi.

Połączenie stronnictw chłopskich?

Pismo „Stronnictwa Chłopskiego” do zarządów „Piasta” i „Wyzwolenia.”

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:

Wczoraj w sejmku odbyło się posiedzenie klubu parlamentarnego „Stronnictwa Chłopskiego”, na którym postanowiono wysłać pismo do zarządów „Wyzwolenia” i „Piasta” z żądaniem dania do dnia 16 b. m. odpowiedzi na pytanie, czy „Stronnictwo Chłopskie” jest gotowe do zrealizowania idei poła-

czenia wszystkich trzech stronnictw chłopskich.

Data 16 b. m. wyznaczona jest dlatego, że w dniu 7 b. m. odbędzie się kongres stronnictwa chłopskiego, na którym mogłaby już zapas uchwała o połączeniu trzech stronnictw, w razie gdyby dwa inne stronnictwa na ten krok zgodziły się. Załatwienie sprawy w tak krótkim terminie wydaje się mocno nieprawdopodobne.

Mowa tronowa króla angielskiego zostanie dziś odczytana w parlamencie.

Londyn. 1 lipca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Jutrzejsze posiedzenie uroczyste parlamentu brytyjskiego budzi wyjątkowo wielkie zainteresowanie. Miejsca na galeriach dla publiczności są już zajęte przez osoby, które wcześniej zgłosiły się po bilety.

W tym roku otwarcie nowego parlamentu nie będzie miało swego charakteru uroczystego, gdyż król z powodu słabego stanu zdrowia nie przybędzie na otwarcie, a mowę tronową odczyta lord kanclerz Stanley. Będzie to pierwsza mowa tronowa, projektowana przez Labour Party, a streszczająca obszernie program polityki rządu Mac Donalda.

Po odczytaniu mowy królewskiej izby odrocza się na kilka dni, aby po przerwie rozpocząć narady nad odpowiedzią na mowę. Podczas narad nad odpowiedzią na mowę tronową przemawiać będą Baldwin i Lloyd George. Premier Mac Donald będzie mówił o

sprawach polityki zagranicznej w związku z kwestią rozbrojenia.

Londyn. 1 lipca.

(Agencja Telegraficzna „Express”)

Z okazji powrotu do Londynu króla Jerzego, wystosował on orędzie do narodu, w którym wyraża swoje głębokie podziękowanie za entuzjastyczne przyjęcie go podczas powrotu do stolicy. Po przybyciu do Londynu do swego pałacu Buckinghamskiego król Jerzy stanął na balkonie w towarzystwie członków swej rodziny. Tłum wieloletni zgotował mu owacyjne powitanie.

Londyn. 1 lipca.

Agencja Telegraficzna „Express”.

W kołach politycznych obiega wiadomość, iż w skład delegacji angielskiej na zgrupowanie rady Ligi narodów, które się odbędzie we wrześniu w Genewie, wejdzie oprócz członków Labour Party również były minister rządu Baldwina znany paacyfista lord Cecil.

Upadek gabinetu Boincarego przepowiada przynódcą socjalistów francuskich.

Besanson. 1 lipca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Wczoraj odbył się tu kongres regionalny partii radykalnej. Przewodniczący partii Daladier wygłosił przemówienie, w którym oświadczył m. in. Partja głosować będzie za ratyfikacją układów w sprawie spłaty długów sojusznicych oraz planu Younga, aczkolwiek są one ciężkie i bolesne. Nie dopuścimy nigdy, zaznaczył mówca, aby Francja stała się sama od Niemiec. Pragniemy pełnej zmiany statutu Banku guldowego; nie zgodzimy się

aby potęgi finansowe cjażyły na woli mocarstw europejskich.

Paryz. 1 lipca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Z okazji otwarcia domu Partii Socjalistycznej leader partii deputowany Blum wygłosił przemówienie, w którym wyraził opinię, że przyszła batalia polityczna w kwestji układów po spłacie długów sojusznicych nie zmieni sytuacji politycznej. Mówca przewiduje jednak, iż obecny rząd francuski bez względu na to czy poniesie sukces czy porażkę nie zdoła się utrzymać.

Samochód przejechał 4 żołnierzy poczem zbiegł.

Lubliniec. 1 lipca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

W nocy z 30 czerwca na 1 lipca auto o nieznanym numerze, jadące z Czeszochowy w kierunku Katowic, przejechało na szosie 4-ch żołnierzy pułku plechoty, stacjonującego w Lublińcu, wracających z urlopu. Jeden z żołnierzy poniósł śmierć na miejscu, dwóch odniosło ciężkie rany, jeden lekkie. Auto zbiegło w kierunku Tarnowskich Gór.

Uratowani lotnicy hiszpańscy

dzis powrócą do ojczyzny.

Londyn. 1 lipca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Z Madrytu donoszą, że angielski transportowiec „Eagle” spodziewany jest jutro w Gibraltarze. Zarówno w porcie, jak i stolicy, po drodze do Madrytu lotnicy hiszpańscy i ich wybawcy podejmowani będą uroczystie. Lotnicy i marynarka angielska transportowca „Eagle” odznaczeni będą orderami hiszpańskimi.

Anglcy reorganizują flotę chińską.

Nankin. 1 lipca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Podpisany tu został układ chińsko-angielski, wedle którego chińscy, mający zamiar poświęcić się marynarce wojennej będą szkoleni w Anglii, do Chin zaś przybyć ma angielska misja morska w celu przyjsca z pomocą w reorganizacji marynarki chińskiej. Chińczycy posiadają szeroki program budowy floty, projektują przytem zamówienie kilku okrętów w Anglii.

Z Moskwy donoszą, iż szatelan od dwóch dni pożar zniszczył oszczędnie wieś w pobliżu Homla. Przeszło 150 rodzin pozostało bez dachu nad głową. Liczba ciężko rannych wynosi 47.

Nagły zgon pułk. Macieszy przed gmachem inspektoratu armji.

Warszawski koresp. „Republiki“ telefonuje:

Wczoraj o godzinie 8-ej wieczorem, wysiadając z samochodu przed gmachem b. szkoły podchorążych w Alejach Ujazdowskich, gdzie mieści się obecnie generalny inspektorat armji, zasłabł nagłe pułk. Adolf Maciesza i, pomimo natychmiastowej pomocy zmarł.

Pułk. Maciesza mieszkał w gen. inspektoracie armji wraz z żoną, bawiącą obecnie na kuracji w Solcu.

W dniu wczorajszym pułk. Maciesza bawił w Płocku w sprawach politycznych jako poseł B. B.

Pułk. Jan Maciesza należał do grona najbliższych współpracowników Marsz. Piłsudskiego i odgrywał poważną rolę polityczną.

Pułk. Maciesza przez długi czas był przewodniczącym wojskowej komisji weryfikacyjnej.

Przyczyna zgonu dotychczas nie wyjaśniona.

Posel pułk. Maciesza urodził się w Tomsku na Syberji w roku 1878. Po ukończeniu medycyny w Szwajcarii osiedlił się jako lekarz w Płocku, gdzie poświęcił się pracy w tamtejszej nielegalnej organizacji PPS-u. W roku 1914 w czasie pobytu w Szwajcarii zastała go wojna. Natychmiast zameldował się do legionów i brał udział we wszystkich bojach pierwszej brygady. Po wojnie uchodził za osobistego przyjaciela Marszałka Piłsudskiego. Był w każdym razie jednym z najbliższych Marszałkowi Piłsudskiemu wojskowych polityków. Piastował zaszczytne stanowisko prezesa kapituły orderu „Wirtuti militari“. Do sejmu wszedł z okręgu płockiego a na jego miejsce wejdzie obecnie rolnik Jan Krysa.

Właściciele kopalń w Anglii nie godzą się na redukcję 8-godzinnego dnia pracy.

London, 1 lipca. (Polska Agencja Telegraficzna)

Premier przyjął deputacie właścicieli kopalń węgla w sprawie omówienia z nimi poprawek do ustawy o 8-godzinnym dniu pracy, oraz innych propozycji przedstawicieli górników.

Jak się dowiaduje Reuter, właściciele kopalń są stanowczo przeciwni redukcji 8-godzinnego dnia pracy, która ich zdaniem byłaby dla przemysłu katastrofalna.

Dwa samochody zderzyły się w Ostendzie 30 osób rannych.

Ostenda, 1 lipca. (Polska Agencja Telegraficzna)

Dwa samochody ciężarowe pełne osób zderzyły się. 30 osób odniosło rany, wśród nich 4 ciężkie.

Wielka manifestacja na cześć Ameryki odbyła się wczoraj w Poznaniu.

Poznań, 1 lipca. Polska Agencja Telegraficzna

Dzisiaj w południe odbyła się w Poznaniu wielka manifestacja ku czci Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w związku z zbliżającym się narodowym świętem Ameryki.

Z inicjatywy komitetu obchodowego pod przewodnictwem p. wice-wojewody poznańskiego, Gromziewicza, i prezydenta miasta Poznania, p. Rafajskiego, urządzono w westybulu reprezentacyjnym P. W. K. uroczystą akademię, estradę westybulu przyozdobiono mnóstwem kwiatów i zieleni, z mównicy zaś powiewały sztandary amerykański i polski.

Obrzymi westybul wypełniły mimo dnia powszedniego tłumy publiczności, w tem liczny zastęp sokołów z Ameryki z prezesem związku dr. Starzyńskim, na czele, delegaci sokolstwa jugosłowiańskiego, czechosłowackiego i rosyjskiego na emigracji.

Akademję zagał imieniem komitetu prezydent Ratajski, podnosząc, że akademja ma być wyrazem hołdu dla zaprzyjaźnionej republiki amerykańskiej,

oraz wyrażając radość, że uroczystość ta odbywa się w obecności licznej rzeszy obywateli amerykańskich, uczestniczących w zlocie sokolstwa słowiańskiego w Polsce.

W dalszym ciągu prezydent Ratajski podniósł zasługi obywateli Stanów Zjednoczonych dla narodowości polskiej i niezapomniane orędzie prezydenta Wilsona oraz działalność wielkiego obywatela polskiego, Ignacego Paderewskiego.

Prezydent Ratajski wskazał w końcu na postać obecnego prezydenta Stanów Zjednoczonych, Herberta Hoovera, kończąc, wniósł prezydent Ratajski okrzyk: „Niech żyje prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Herbert Hoover“. Okrzyk ten zebrani z entuzjazmem powtórzyli, a orkiestra wojskowa odegrała hymn narodowy amerykański.

Na zakończenie zebrani postanowili wysłać do prezydenta Hoovera depechę z życzeniami pomyślności dla Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej oraz wyrazami hołdu i czci.

Falszerz dokumentów Orłow był przed wojną sędzią w Łodzi.

Berlin, 1 lipca. (Agencja Telegraficzna „Express“)

W dniu wczorajszym rozpoczął się przed tutejszym sądem sensacyjny proces Orłowa oraz byłego oficera carskiego Mchajłowicza. Orłow był dostawcą informacji dla zlikwidowanego w tym czasie komisariatu Rzeszy dla spraw bezpieczeństwa. Mchajłowicz natomiast pozostawał na stałej służbie władz niemieckich.

Według „Vossische Zeitung“ mieli oni podrobić dokumenty, które miały stwierdzić pobranie przez senatorów amerykańskich Boraha i Marrisa stu tysięcy dolarów w zamian za zobowiązanie wszczęcia akcji w senacie amerykańskim w kierunku rządu sowieckiego przez Stany Zjednoczone.

Prasa sowiecka uważa, że Orłow jest właśnie tym, który sfałszował słynny list Zinowjewa, przyczem zaznacza, iż

ORŁOW BYŁ PRZED WOJNĄ SĘDZIĄ W ŁODZI a następnie został przeniesiony do Warszawy.

W roku 1907 wstąpił on jako generał do byłej armji Wrangla, następnie zaś wstąpił na służbę sowiecką gdzie pracował jako agent Czeki, występując pod przybranym nazwiskiem. Nie mogąc jednak zdobyć zaufania władzy wyższej, wyjechał w charakterze wystawnika GPU, do Niemiec. Właściwe jego nazwisko brzmi według jednej relacji Karłow, natomiast według innych informacji Sumarakow.

Walka i zniesienie prohibicji w Ameryce Część prasy amerykańskiej ostro atakuje ambasadora angielskiego.

Nowy Jork, 1 lipca. (Polska Agencja Telegraficzna)

Prasa amerykańska, przeciwna prohibicji w obecnej formie, ostro krytykuje stanowisko angielskiego ambasadora Howarda, który zrzekł się dobrowolnie przywileju dyplomatycznego, uprawniającego posłów zagranicznych do sprowadzania trunków na użytek personelu placówek dyplomatycznych. Nowojorska „Evening Post“ w artykule redakcyjnym m. in. pisze:

„Nie rozumiemy motywów decyzji ambasadora Anglii, p. Esme Howard'a. Był to może z jego strony akt kurtuazji wobec rządu amerykańskiego. Akt ten jednak niestety wywołał u-

jemne wrażenie wśród opinii publicznej. Krok ambasadora Howard'a nietylko stawia dyplomatów zagranicznych w kłopotliwym położeniu, ale równocześnie zaostrza walkę, jaka toczy się w łonie tutejszego społeczeństwa na tle prohibicji. Dla popleczników prohibicji p. Howard będzie bohaterem, większość jednak społeczeństwa zapatruje się na decyzję przedstawiciela Anglii z niesmakiem.

Akredytowany reprezentant obcego państwa nie powinien się mieszać do wewnętrznych spraw politycznych. Sir Esme Howard stał się zaszczodź sobie, jako ambasador Anglii przy rządzie waszyngtońskim.

Niemcy chcą zahamować import produktów rolniczych.

Berlin, 1 lipca.

Na prowincjonalnym zjeździe partii demokratycznej w Frybergu (Badenia) wygłosił minister wyżywienia, Dietrich, przemówienie o aktualnych zagadnieniach polityki rządu Rzeszy, które według sprawozdania biura Wolfa ma treść następującą:

Niemcy — mówił minister — doszły do punktu szczytowego wydarzeń po-

litycznych, na którym odbyć się musi generalny rozrachunek pomiędzy problematami wojennymi, a wynikającymi z niej wielkimi kwestjami spornymi. Gospodarstwo niemieckie musi być nastawione w ten sposób, aby sprostało swoim umowom, przyjętym warunkom i obowiązaniom.

Aby z tej sytuacji wybrać Niemcy muszą nie tylko spoutęgować swój eksport, lecz również zahamować import.

To ostatnie możliwe jest tylko w dziedzinie rolnictwa. Z konieczności tej wynikają pewne zarządzenia obronne dla rolnictwa, pozostające w związku z temi wielkimi pracami, jakie w obecnej chwili podjęły ministerstwa: wyżywienia i rolnictwa w zakresie przebudowy produkcji agrarnej oraz nowego uregulowania kwestji zbytu.

Proces dyktatora i jego 4-ch ministrów

Ateny, 1 lipca.

W dniu dzisiejszym rozpoczyna się proces byłego dyktatora Grecji, Pangalosa i jego czterech ministrów, oskarżonych o sprzeniewierzenie pieniędzy państwowych. Komplet sędziowski składa się z 30 senatorów.

Wykrycie spisku w Teheranie przeciwko szachowi perskiemu.

Ryga, 1 lipca

W Moskwie otrzymano wiadomość z Teheranu o wykryciu spisku przeciwko panującemu obecnie w Persji szachowi Reza-Chanowi. W spisku oprócz wielu innych dostojników zamieszany jest minister skarbu Firuz i naczelnik żandarmerji Teheranu.

Zamierzano obalić rząd szacha opierając się na ruchu powstańczym w prowincji Szeraza. Ośrodkiem spisku była prowincja Fari, której zarządca Sarem Ed Dowle stał na czele plemion powstańczych.

Spiskowców aresztowano, ale położenie w Teheranie jest bardzo napięte.

Motocykl rozbity o słup latarni ulicznej

Bydgoszcz, 1 lipca

Na ulicy Gdańskiej wydarzył się wczoraj okropny wypadek motocyklowy.

Ulicą tą przejeżdżał motocykl, kierowany przez Czesława Piotrowskiego, aptekarza z Kalisza. Na tylnym siedzeniu oraz w koszyku przyczepnym znajdowali się Gertruda Wilkuszówna i Jan Wędrowski, również z Kalisza.

W chwili gdy motocykl mijał tramwaj, nadjechał z jednej z przecznic samochód, wobec czego Piotrowski zmuszony był zmienić nagle kierunek. Motocykl tracony przez tramwaj w bok, wpadł na chodnik, rozbijając się o słup latarni.

Skutki zderzenia były fatalne. Piotrowski doznał pęknięcia czaszki, oraz uległ dwukrotnemu złamaniu obu nóg. Przewieziony do szpitala, Piotrowski zmarł, nie odzyskawszy przytomności.

Stan zdrowia Wilkuszówny i Wędrowskiego, którzy omdleli obrażenia wewnętrzne, nie budzi obaw.

Obrazy komitetu ekonomicznego Ligi narodów

Genewa, 1 lipca.

Polska Agencja Telegraficzna
W dniu dzisiejszym rozpoczyna swe obrady komitet ekonomiczny Ligi narodów, który zaznajomi się z wnioskami prac doradczego komitetu ekonomicznego oraz wyda decyzję co do skutków praktycznych ankiet: węglowej, cukrowej i cementowej.

W dniu jutrzejszym zbierze się w Pa-ryżu podkomitet rzeczoznawców do spraw nomenklatury celnej.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dzisiaj i dni następnych film angielski p. t.

CÓRKA PUŁKU

upałająca tragi-komedja w 10 wielkich aktach. — Zawrotne koleje życia córki tyścia ojców. — Reżyseria znakomitego Jana Behrendta. — Wytw. British International Pictures Londyn.

W rolach głównych: Gwiazda „Bipu“ władczyni tysięcy serc Betty Balfour i znakomity Aleksander D'Arcy.

Nad program: Wspaniała farsa p. t. „W Mocy Ludożerców“.

W soboty, niedziele i święta od 12 do 3-ciej ceny miejsc od 50 groszy Początek seansów o godz. 5-ej, ostatni seans o godz. 10-ej

Orkiestra pod dyktacją p. KANTORA. Uwaga! Ceny znizone: III miejsce 1 zł, I i II miejsce 2 zł.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

CZYTAJCIE

„EXPRESS WIECZORNY“

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

W

KRYNICY

żądajcie

„REPUBLIKI“

— i —

„EXPRESSU“

w Księgarni zdrojowej „RUCH“
oraz
Biurze dzienników J. Englender.

WERSAL W BERLINIE.

Berlin, w czerwcu 1929.

Na szczycie jednego z największych budynków prywatnych na centralnym placu Charlottenburga powiewają żałobne chorągwie. Między nimi utwierdzono olbrzymią tablicę:

19.VI.1919—19.VI.1929.

Dziesięć lat dyktatu wersalskiego.

Dziesięć lat kłamstwa o niemieckiej winie.

Tylko jedność daje siłę!

Narodzie niemiecki! bądź wreszcie jednomyślny!

Tablicę tę wymalowano jeszcze przed kilku dniami. I zawczasu również, zapewne przed kilkunastu dniami jeszcze, przygotowały wszystkie pisma owe polityczne i historyczne i historjograficzne artykuły na dzisiejszy dzień dziesięciolecia traktatu wersalskiego. A że historjograficzna retrospektywa na tak jeszcze niedawną i żywą przeszłość nie może być pozbawiona osobistego zabarwienia, więc wygląda ona w pismach rozmaitych stronnictw bardzo rozmaicie. Nawet w tych rozważaniach żalobnych na temat utraconej potęgi, którą wszyscy jednako opłakują, nie mogą się obejść bez osobistych animozji i porachunków partyjnych.

Brzmiały one jak patetyczna mowa pogrzebowa spadkobierców, przeplatana sporem o schedę.

Ale kiedy wybitni reprezentanci narodu niemieckiego — od socjalistycznego kanclerza Müllera, aż do przywódcy opozycji hrabiego Westarpa — na prośbę swych organów prasowych pisali te pełne namaszczenia refleksje, nie przewidywał nikt z nich, że w ich względnie zgodną harmonję wkładnie się tragiczno-groteskowy dyssonans; nie przypuszczał nikt z nich, że pierwsza strona dziennika, przeznaczona dla ich wywodów, przyniesie w ostatniej chwili inną, pod względem realnym dużo ważniejszą wiadomość: **USTAWA O OCHRONIE REPUBLIKI UPADŁA.**

Ustawa ta, uchwalona 21 lipca 1922 po zamordowaniu Rathenaua, pod dewizą, sformułowaną przez ówczesnego kanclerza Wirtha „Wróg stoi na prawicy”, była ustawą wyjątkową, sprzeczną w wielu punktach z konstytucją weimarską. Kilkakrotnie od tego czasu przedłużana, wymagała większości dwu trzecich głosów reichtagu dla ponownej prolongacji. W dwóch pierwszych czytaniach i te raz z trudem te większości osiągnęła. W trzecim czytaniu głosowała centrowa „Wirtschaftspartei” przeciw niej. Ta zmiana stanowiska partji z dnia na dzień wywołana targami o ustępstwa w innej dziedzinie, których Wirtschaftspartei od rządu się domagała w zamian za swe przychylenie — neutralne stanowisko wobec republiki, wywołała przeróżne komentarze. Opozycja starała się rozdmuchać powody jej do olbrzymich rozmiarów. Partje rządowe starają się zdyskredytować odstępnego sprzymierzeńca, zarzucając mu, że dla błahych materialnych korzyści swych wyborców, ugodził w najżywniejsze interesy republiki. Najprostszymi i nieżenowanymi szczyry komentarz daje jednak sama Wirtschaftspartei: oto chciała okazać rządowi, że bez niej niczego zdziałać nie potrafi; chciała mu dać odczuć jego słabość i zależność od siebie.

Nie wdając się w bliższą analizę i

rozważanie przesłanek, które do tego wniosku doprowadziły, wystarczy nam jednak stwierdzić fakt: w przeddzień dziesięciolecia traktatu, podpisanego przez przedstawicieli republiki niemieckiej, zachwiały się jej podstawy, pogłębiła się nigdy niezatarta ryna na budynku państwowości niemieckiej; wiecznie żywa walka o ustrój Niemiec zaogniła się szczególnie gorąco. I okazało się niezawodnie jasno, że nic nie jest w stanie złagodzić rozbieżności poglądów politycznych dzisiejszych Niemiec; że niema takiego wydarzenia zewnętrzno — politycznego, któreby zdołało zjednoczyć lewicę i prawicę we wspólnej pracy. Co więcej, w dzień zmaconej tym incydentem żaloby, kiedy to cały naród się ponoś jednoczył w zgodnym potępieniu traktatu wersalskiego, otwary się nagle jak najfatalniejsze perspektywy na najbliższą przyszłość.

Jednym z ważnych postanowień Ustawy o ochronie republiki był

ZAKAZ POWROTU DO KRAJU DLA WILHELMA

i tych członków angielskiej rodziny, którzy dobrowolnie schronili się swego czasu za granicą. Najbliższy rządowi i zwykle dobrze się orientujący „Vorwärts” wątpi wprawdzie, czy Wilhelm z tego prawa powrotu skorzysta, niemniej jednak biada, że „skutki mogą być różnego rodzaju”. Te enigmatyczne „skutki różnego rodzaju” — to obawa o autorytet nie tylko chwilowego rządu, ale wogóle o autorytet republiki.

Wizyta p. Dewey'a w Rosji

została znacznie skrócona.

Doradca finansowy Banku Polskiego, p. Charles Dewey, który w ubiegłym tygodniu wyjechał w towarzystwie najstarszego syna do Rosji sowieckiej, był w ubiegłym tygodniu na Ukrainie. Po krótkim pobycie w Kijowie i Charkowie, p. Dewey udał się do Odessy. Stąd wyjedzie do Moskwy i Leningradu.

W ślad za p. Dewey'em, wyjechała do Moskwy jego małżonka.

Według ostatnich wiadomości pobyt p. Dewey'ów w Rosji, który miał potrwać kilka tygodni, będzie znacznie skrócony.

Doradca finansowy wraca do Warszawy już w poniedziałek 8 b. m.

Samolot „Marsz. Piłsudski” gotów do lotu

Ostatnie loty próbne majorów Kubala i Idzikowskiego.

Paryz, 1 lipca.

Samolot „Marszałek Piłsudski”, na którym majorowie Idzikowski i Kubala podejmują w najbliższych już dniach lot przez Atlantyk, jest już całkowicie gotów do drogi.

W sobotę lotnicy polscy wystartowali z lotniska w Villacoublay, gdzie samolot był montowany przez mechaników fabryki i poddawany próbom i po kilkugodzinnym próbnym locie wylądowali na wojskowym lotnisku w Le Bourget, skąd odbędzie się start do lotu transatlantyckiego.

Samolot umieszczono w wojskowym hangarze francuskim.

W kadłub samolotu

wmontowano już

silnik rejdowy 8-cylindrowy Lorraine-Dietrich, chłodzony wodą o sile 850 koni.

W czasie prób okazało się, że radiostacja nadawczo-odbiorcza, wmontowana przez fabrykę w samolot, działa wadliwie.

Wobec tego okazała się potrzeba zamontowania nowej stacji. Po kilku próbach różnych typów odbiorników, wybrano radiostację typu Marconiego, wyrabianą w Anglii.

Major Kubala jeździł po nią do Londynu.

Zaraz po jego powrocie nowa stacja wmontowano w kadłub samolotu i dokonano z nią szeregu prób. Próby te dały wyniki

bardzo dobre.

Obecnie już, gdy próby do lotu ukoń-

czono pomyślnie, major Kubala rozpoczął studjowanie biuletynów o stanie pogody nad Atlantykem, które dostarcza polskim lotnikom biuro „Office Nationale Meteorologique” w Parwzu.

W ostatnich dniach pogoda nad Atlantykiem zaczęła się ustalać, tak, że lotnicy zamierzali wystartować do lotu transatlantyckiego już wczoraj rano. W ostatniej jednak chwili nadeszły wiadomości niepomyślne o warunkach atmosferycznych nad oceanem, wobec czego nasz lotnicy postanowili odłożyć termin startu.

Wskutek gwałtownych burz i ulewnych deszczów, które przeszły nad Francją całe lotnisko Le Bourget znajduje się pod wodą. Rozmokły teren lotniska uniemożliwia start ciężko naładowanego płatowca.

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje: Warszwawski komitet lotu transatlantyckiego kapit. Kowalczyk i pilot Kłiszka, którzy zamierzają przelecieć ocean na samolocie „Polonia”, otrzymał wczoraj zawiadomienie, że wszelkie przygotowania do lotu zostały w Medjolanie już ukończone. Jutro t. j. dnia 3 lipca lotnicy wystartują z Medjolanu do Irlandji, skąd po przyjęciu zapasów benzyny i zapoznaniu się z sytuacją meteorologiczną w ciągu kilku dni ruszą na podbój Atlantyku.

ZAMIESZEK WEWNĘTRZNYCH.

Obawia się ich i, co gorsza, grozi niemi!

Minister spraw wewnętrznych Sievering w odpowiedzi na obalenie ustawy zagroził w wysoce zdenerwowanej mowie przeciwnikom: mamy jeszcze sposób na wrogów republiki — mamy jeszcze par. 48.

Ten paragraf konstytucji, daje w pewnych wypadkach bardzo daleko idącą władzę Prezydentowi Rzeszy, celem obrony istniejącego ustroju. Ale jest co najmniej wysoce wątpliwe, czy Hindenburg zechce w potrzebie z tych uprawnień skorzystać. Ze strony swego prezy-

denta nie może republika oczekiwać szczególnej opieki!

I, przewidując to, grozi „Vorwärts”: „Gdyby się prawne środki ochronne okazały niedostateczne, to pozostaje nacisk nastroju mas. Bo, koniec końców, nie paragrafy zapewniają republice najsukcesywniejszą obronę, lecz wola mas...!”

Potem przypomina organ socjaldemokracji

— Po zamordowaniu Rathenaua stały miliony na ulicach niemieckich miast i kończąc „na woli ludu polega siła Republiki”, wzywa niedwuznacznie lud „na ulicę”.

Dotychczas był zwrot „na ulicę”!

PAROLEM KOMUNISTÓW.

dążących nieukrywając do obalenia burżuazyjno — republikańskiego ustroju Niemiec. Przeciw zakusom wyrotowców z prawej i lewej strony stworzono ową ustawę, dającą rządowi do ręki bardzo skuteczne środki dla utrzymania ładu i porządku. Dziś, skoro po upadku ustawy, partje rządowe te środki utraciły, grożą one same stosowaniem gwałtu, który u innych potępiły. W podnieceniu, spowodowanym dopiero co poniesioną klęską, wzywa socjalna demokracja swój lud „na ulicę”, tę samą na której w pierwszych dniach majowych z rozkazem jej prezydenta policji lała się krew lewicowych wyrotowców!..

Na dzisiejszy dzień zapowiedziany był cały szereg zgromadzeń protestacyjnych przeciw traktatowi wersalskiemu. Na skutek zarządzenia rządowego zakazano — ku oburzeniu prawicy — ich odbycia. Zakaz swój motywował rząd tem, że postronne zebrania i ich rezolucje osłabić mogą jedynie oficjalny manifest rządu. W istocie obawiano się, że rezolucje zebrania opozycji w niejednym wręcz się sprzeciwia manifestowi rządowemu; że nawet w tej dalekiej odrodzonej uroczysto-żałobnej chwili, bardziej niż kiedykolwiek objawi się brak wszelkiej jednomyślności Niemiec.

Mimo tego zakazu wydało prezydentum Zjednoczonych związków ojczystych odezwę w obronie czci cesarza:

— Ogólnie dostępne akty rządów cesarskich dają niezbity dowód, że nie Niemcy ponoszą winę wybuchu wojny. Cesarz miał tylko jeden cel: zachować w pokoju swemu narodowi prawowite dziedzictwo ojców, — Pomorze, Poznań, Alzację i inne podobnie prawowite dziedzictwa...!

I mimo zakazu pojawiła się odezwa, podpisana przez kilkadziesiąt związków politycznych, wojskowych, sportowych itd.:

„Niemiecki Narodzie! Okaż w ten dzień całemu światu Twą wolę do narodowej żywotności...! Niech nikogo przy demonstracji nie braknie a każdy niech okaże czarno-biało-czerwona (monarchistyczna) flagę w pół masztu na znak żaloby, lub okrytą kirem...”

Ale bardziej od tych manifestów, odezw i demonstracji, od kilku dni przygotowanych, bardziej od wysoce szkodliwych dla rzekomo pokojowych tendencji narodu niemieckiego artykułów prawicowej prasy („Deutsche Allgemeine Zeitung” wzywa do walki o utracony „niemiecki Poznań”), bardziej od wszelkich stałych, czy wyjątkowych, „uroczystych” maceń prawicy, dyskredytuje republikę w oczach zagranicy ciężka klęska w Reichstagu.

J. M.

DZIŚ WSPANIAŁA PREMIERA!

Arcydzieło wielkiej wytwórni „Sascha“ w Wiedniu.

„Sześć dziewcząt w poszukiwaniu noclegu”

Ucieszna i frywolna historia sześciu dziewcząt bezdomnych, bez pracy i środków do życia, narażonych na tysiączne niebezpieczeństwa.

W rolach głównych:

Słodka
złotowłosa
i rozkoszna
Jenny Jugo, Adela Sandrock, George Aleksander i Ernest Verebes

Wspaniała ilustracja muzyczna orkiestry symfonicznej pod dyrykcją A Czudnowskiego.

Początek przedstaw. o godz. 5-ej po poł., w sob. i niedz. o godz. 12-ej w poł., ostatniego o godz. 10 wiecz.
CENY MIEJSC ZNIŻONE, w soboty i niedziele od 12-ej do 3-ej po poł. wszystkie miejsca po 50 gr. i 1 zł.

Ilja Erenburg.

Prawda o cyganach.

Nędzarz-cygan może nie mieć koszuli na sobie, lecz skrzypce ma zawsze Namioty cygańskie to domy publiczne w wioskach czechosłowackich.

Cyganie nie marzą nigdy o państwowej karierze, ani nie rozmyślają nad moralnością. Najwyższe stanowisko na jakie może się zdobyć cygan — to „pierwsza skrzypce” w koszyckiej knajpie, a w dziedzinie religii cechuje go kompletna obojętność.

Prawda, cyganie zaliczają się do katolików, lecz na tem kończy się ich stosunek do religii. Do kościoła cyganie nigdy nie przychodzą, uważając, że lepiej czas ten poświęcić na wygrzewanie się na słońcu, grę w karty, lub w chwilach przypływu liryzmu na śpiew. Większość cyganów słowackich prowadzi osiadły tryb życia, a więc tem samem jest to niezły materiał na wyborców. Na jaką partję mogą jednak głosować ci niespokojni fanteści? Cyganie nie głowią się nad tą sprawą. Zdaje się, nikt nie widział jeszcze cygana ślęczącego nad listą kandydatów.

Co się zaś tyczy kocujących cyganów, to dla nich są obojętne nie tylko partie polityczne, lecz również granice państwa. Spokojnie i obojętnie przechodzą do Węgier lub do Rumunii.

Co ich obchodził traktat triański, konsulaty i wize?

Na krańcu pierwszej lepszej wioski wznoszą się brudne, nawpół walące się rudery — mieszczą w nich cyganie. W izbach słowackich panuje brud i nieład: statki, jajka wielkanocne, oleodruki, poduszki — wszystko zwalone w jedną kupę.

Czasem ujrzyś w izbie ruine jakiegoś łóżka, czasem i tego niema. Dzieci przeważnie nagie. Staruszki chodzą nawpół nagle, z obnażonymi zwiędłymi piersiami: — niema już czego ukrywać. Obok drewnianych kościołów, obok gromad jasnowłosych, słowackich dzieci rozmieściły się wsie cygańskie, pełne nagich ciał, ostrego, gardłowego krzyku i muzyki

przypominającej tragizmem wesołości jazz-band.

Z czego oni żyją, jeśli pominiemy słońce i zabawę? Trudno odpowiedzieć na to pytanie — właściwie:

z niczego.

Dano im ziemię i próbowano wzbudzić w nich przywiązanie do niej. Nic z tego, oczywiście, nie wyszło. Do stałej pracy

Dr. med.

J. POLAK

 Choroby (astma, pokrzywka, artretyzm)
 alergiczne

ul. 6-go Sierpnia 22

fr. i piętro,

Tel. 64-21 przyjmuje od 9-12 i od 8-9 w.

cyganie czują nieprzewidywany wstręt. Mężczyźni podejmują się najcięższych robót — tłuć komienie, rąbać drwa — lecz praca ta może ich zająć tylko przez kilka dni, potem znowu kładą się brzuchem do góry na słońcu. Pozatem zajmują się oni tradycyjnymi robotami, które wszędzie są jednakowe: w Hiszpanii i w Polsce: *Drużyna garnki, wypalają cegły, wróżą, krają konie, żebrzą i oczyszczają grają na różnych instrumentach.* Czechosłowacy gorzej znają swój hymn narodowy niż cyganie, bez których nie obejdzie się ani jedno wesele, ani jedna zabawa.

Nędzarz cygański może nie mieć koszuli na sobie, lecz skrzypki ma napewno! Skrzypce to droga do sławy, droga — do miasta! Słuch mają niebywały! Zagrają wszystko: — stare pieśni słowackie, i fox - trot, i Wagnera — przyczem najzdolniejsi z nich nie umieją czytać ani pisać i nie znają nut.

Własne, cygańskie melodie śpiewają niechętnie, jakgdyby wstyd im czegoś było. Lecz gdy się zapalają i zaczynają grać, starcy podśpiewują a dziecięta — naga, brudna dziecięta — zaczyna ekstatycznie pisać jakieś taniec, przypominający czardasza i charlestona.

W Czechosłowacji istnieje przymus szkolny i dzieci cygańskie nolens volens muszą uczęszczać do szkół.

Wszyscy nauczycielowie jednogłośnie oświadczyli mi, że *cyganie są niezmiernie zdolnymi uczniami lecz są ogromnie leniwi.*

Zdarza się, że uczeń znika ze szkoły na przeciąg kilku tygodni.

— Czy byłś chory?

— Nie.

— Dlaczego więc nie przychodził do szkoły?...

— Nie chciało mi się.

Bez wykrętów przyznaje się, że nie

miał chęci i razem z rozleniwionym ojcem leżał gdzieś całymi dniami na słońcu.

Dwunastoletni „malec” jest już prawie „uczonym”, a szesnastoletni zapominał już, czego go uczyli i poco.

Dla kobiety cygan zrobił wszystko, nawet ukradnie, a gdy mu się znudzi — rozchodzą się w zgodzie. Między dwoma takimi „małżeństwami” trwającymi bardzo krótko, lecz nie ustępującymi pod względem namietności zwykłym małżeństwom, cyganka zarabia sobie na boczku:

namioty cygańskie to domy publiczne w wioskach czechosłowackich.

Uroczystości ślubne odprawia się tam z przepychem wschodnim. Zbierają się cyganie ze wszystkich powiatów, a każdy obowiązkowo musi coś przynieść: jakąś szmatkę, garnek lub

ćwierć zdechłego konia.

Cyganie nie są wybredni i jedzą również padlinę. Władze nakazały oblewać padlinę naftą lecz i to nie pomogło. Bo dla czegoż zapach nafty ma być gorszy od zapachu zdechłego konia?...

Główny pafos tego pstrokatego, żebraczego i zagadkowego życia tkwi w wolności, jaką cieszą się cyganie. W jednym z obozów wśród smagłych cyganów widziałem jasnowłosego młodzieńca o białej cerze. Był to słowak. Dawniej miał gospodarstwo rolne, żył spokojnie, pracował. Pewnego dnia zrozumiał coś, czy też przestał coś rozumieć. Teraz żyje wśród cyganów, ubrany w lachmany. Jest szczęśliwy. Chłopi, mówiąc o nim, machają ręką:

— Poszedł do cyganów...

Nie znaczy to tylko zmianę miejsca zamieszkania i zawodu, to coś innego, coś co straszy flegmatycznych sąsiadów ogromną siłą magnetyczną, jak szaleństwo lub sen.

Muzeum Regionalne w Tomaszowie.

Tomaszów Maz. w lipcu.

Skromnie, kątem przytulone chwilowo, bez szumnych reklam, tworzy się w Tomaszowie instytucja o doniosłym znaczeniu. Przy oddziale polskiego Twa krajowego istnieje już zaczątek muzeum regionalnego, które w miarę możliwości zbiera eksponaty, dotyczące Tomaszowa i jego najbliższych okolic.

Zapoczątkowane dzięki inicjatywie prof. Tadeusza Seweryna zdołało przy czynnym poparciu i współpracy kilku osób skupić pewną ilość wykopalisk, narzędzi, modeli, ilustracji, akt dawnych i t. p.

Ustalony i ujednostajniony typ muzeów regionalnych przewiduje w klasyfikacji zbiorów działy następujące:

1) archeologia, 2) etnografia, 3) archiwalno-graficzny, 4) historyczno-artystyczny 5) przyroda ożywiona, 6) przyroda martwa, 7) górnictwo, przemysł, handel.

Dzięki uprzejmości ks. prefekta Olszewskiego miałem możliwość obejrzenia skromnych ilości, ale cennych jakościowo zbiorów, które stanowią podwaliny przyszłego muzeum.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z mocą ustawy z marca 1928 r. o ochronie zabytków przeszłości tworzące się muzeum korzysta z poparcia magistratu, na które ustawa nakłada obowiązek opiekowania się tą instytucją. I na tem wszystko się kończy.

Mrówca praca kilku osób i umiłowanie przed miot stworzyły już wiele, ale do zrobienia jest jeszcze bardzo dużo.

Przeglądając zgromadzone zbiory pomyślałem, co by można stworzyć przy wspólnym wysiłku całego Towarzystwa. A tak niewiele do tego trzeba! Jestem przekonany, że w wielu domach znajdują się w lamusie jakieś stare fotografie, druki, odezwy, dokumenty z okresu okupacji, które w najlepszym razie spoczywają gdzieś na dnie szuflady a ofiarowane muzeum wzbogaciłyby zbiory i stały się dostępne dla szerokiego ogółu. Nie należy na ten cel skąpić. Lekka dłoń, ofiarujcie, tomaszowianie, to, co może pomnożyć zbiory muzeum.

Nieście, co tylko można, do prof. Henryka Lessera, ul. prez. Mościckiego 44.

Inż. H. RÓZYCKI.

Casino.

„Grzech Ingi” — według noweli Stefana Zweiga.

Największym grzechem kobiety z towarzystwa jest zdrada małżeńska. Grzechu tego nie wybaczy jej ani mąż, ani społeczeństwo, nikt — prócz kochanka. Lecz grzechy podobnie jak podatki bywają pośrednie, i bezpośrednie. Nawet prawodawca odróżnia te dwa rodzaje występków i za zbrodnię, dokonaną z czyjejś namowy, pod obcym wpływem lub z winy osoby trzeciej, nakłada mniejszą karę.

„Rękę karaj, nie ślepy miecz!” — głosi sprawiedliwość:

Inga jest bez grzechu. Tytuł nic nie znaczy. Żeby to zrozumieć trzeba nie tylko film ten zobaczyć, ale go przeżyć i wczuć się jak wczuł się w ten tragiczny splot wydarzeń genialny odkrywca tajemników duszy ludzkiej, wnikliwy psycholog, świetny pisarz Stefan Zweig i niemiernie utalentowany reżyser tego świetnego filmu.

Inga jest niewinna. Grzech jaki popełniła jest grzechem jej męża, który zaniedbuje ją tak długo dopóki nie nabiera słusznych zresztą podejrzeń co do jej wierności.

Dopiero wtedy budzi się w nim uczucie mężowskie, drzemające przez długi czas pod przytłaczającym ciężarem spraw zawodowych.

Mąż Ingi zwrócił na nią uwagę wtedy dopiero, gdy zaczął przypuszczać, że żona go zdradza. I wszyscy zarzucają mu, że to jego właśnie grzech. Dlaczego wcześniej, nie wznęcił w sobie prawdziwej miłości ku żonie?...

Ale na litość boską, kto przed pozorem wzywa straż ogniową?... Czy są tacy przeczorni ludzie?...

Nikt więc niema grzechu na sumieniu. Mimo to film ten wart jest stanowczo grzechu.

Elsa Brink, grająca jedną z czołowych ról, zachwyca podwójnie: grą i urodą.

Vivjan Gibson potrafi zadowolić najbardziej wybredniejszego „erotokinomana”.

Dla większej połowy publiczności film zawiera silną dawkę męskiego temperamentu w osobie zachwycającego i zawsze eleganckiego Brunona Kastnera.

Całość przedstawia się imponująco. Wątpię czy grzech pierwородny uczynił większe wrażenie niż „Grzech Ingi”.

Cin

ZE SZKOŁY TOW. SZERZENIA OŚWIATY I WIEDZY TECHNICZNEJ.

W dniu 30 czerwca r. b. odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego w szkole przy myślowej T-wa szerzenia oświaty i wiedzy technicznej wśród żydów w Łodzi: ul. Pomińska nr. 46/48.

Świadectwa ukończenia otrzymali: na wydziale tkackim Brasz S., Cael S., Fuks Z. b., Wikerman J., Morgensztern M., Rozen J., Ruzenberg Sz., Szajfarber J., Walter P.

W wydziale elektro-mechanicznym: Barg M., Butkowski W., Fenster L., Dancygier J., Ginsberg M. M., Gojeharg B., Kempinski L., Kissin B., Leichter J., Leng L., Lubiner J. B., Olsztajn A., Perelberg M., Pezarski S., Samsonowicz G., Segal S., Szakiel D., Wyszawski D.

OSOBISTE.

Obwodowy inspektor pracy p. inż. Rutkowski obejmie w najbliższym czasie stanowisko okręgowego inspektora pracy w województwie pomorskim.

Łodzianka p. Liza Grodzieńska ukończyła wydział filologii romańskiej na Sorbonie w Paryżu z tytułem „licencjées es lettres”.

Wspólna przysięga obowiązuje od dziś wszystkie wyznania.

Z dnem wczorajszym weszła w życie nowa ustawa postępowania karnego. Nowa procedura przewiduje ujednostajnienie tekstu przysięgi dla wszystkich wyznań.

Tekst nowej przysięgi, która już od dzisiaj składają świadkowie, brzmi: „Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu i Wszechwiedzącemu, że będę mówił szczerą prawdę, niczego nie ukrywając z tego co mi jest wiadome. Tak mi Panie Boże dopomóż”.

Świadkowie wyznań chrześcijańskich składają przysięgę przed krzyżem, świadkowie wyznania mojżeszowego — trzymają palce na torze.

Zjazd międzynarodówki włókienniczej

Jak się „Republika” dowiaduje klasowy związek włókienniczy w Łodzi czyni energiczne przygotowania do mającego się odbyć kongresu rady generalnej londyńskiej międzynarodówki włókienniczej. Zjazd członków rady ma bardzo poważne znaczenie, albowiem na zjeździe tym, zapasę mają zasadnicze uchwały co do warunków pracy i plac włókienniczy we wszystkich krajach.

Związek klasowy w Łodzi wysyła jako swych delegatów na zjazd, który odbędzie się w dniach 15 i 16 lipca w Warszawie, członków zarządu głównego pp. posłów Szczerkowskiego i Zerzego. Poza nimi w charakterze gości wyjadą na zjazd inni członkowie zarządu głównego związku. i.

PORADNIA SPORTOWO-LEKARSKA.

W dniu 3 lipca zostanie otwarta poradnia sportowo-lekarska, zorganizowana przez wydział zdrowotności publicznej magistratu m. Łodzi. Poradnia mieścić się będzie przy ul. Gdańskiej 83 i na razie czynna będzie trzy razy tygodniowo w poniedziałki, środy i piątki od godziny 6 do 8 wieczorem.

Kluby i stowarzyszenia sportowe, pragnące korzystać z usług poradni, mogą porozumieć się co do terminu badania swych członków z oddziałem sanitarnym wydziału zdrowotności (Plac Wolności Nr. 1).

Zwycięstwo św. Biurokracego
Za podatki p. H. sprzedano meble p. O. — Stoicki spokój urzędnika.—Co powie na to sąd?

W wielu dziedzinach naszego życia społecznego święci triumfy biurokracja, Niema bodaj tygodnia, w którym nie zetknęlibyśmy się z jakimś „kwiatkiem” naszej biurokracji, niekiedy aż fantastycznym.

Przy al. 1 maja 18, w mieszkaniu p. N. Herszbergowej, zamieszkuje jako sublokator p. Ostrowiecki z żoną. Państwo Ostrowieccy odnajmują jeden pokój, w którym posiadają własne meble oraz własne urządzenie.

W grudniu ub. roku do mieszkania p. Herszbergowej przybył sekwestrator, celem zajęcia nieruchomości za niezapłacone, przez właścicielkę mieszkania podatki. Opisał on meble, znajdujące się w mieszkaniu właścicielki, jej własne jak również stanowiące własność pp. Ostrowieckich.

Na zwróconą uwagę, że meble te stanowią prywatną własność p. Ostrowieckich, wobec tego nie mogą być zajęte na skutek nieopłaconia podatku przez p. Herszbergową, sekwestrator odparł, że w tym wypadku należy złożyć do urzędu skarbowego odpowiednio umotywowane podanie, co spowoduje zdjęcie sekwe-

stru z mebli. P. Ostrowiecki podanie takie złożył i czekał na odpowiedź.

W ubiegły piątek, 28 czerwca, o g. 5 po poł. zjawił się w mieszkaniu p. Herszbergowej komornik z

NAKAZEM PRZEPROWADZENIA LICYTACJI

za nieopłacone w dalszym ciągu przez właścicielkę mieszkania podatki. P.p. Ostrowieckich w tym czasie nie było w domu, albowiem zarówno on jak i jego żona pracują na posadach. Powiadomiony o dokonywanej licytacji pośpieszył p. Ostrowiecki do domu i tu zażądał kategorycznie od komornika by nie sprzedał jego mebli, ograniczając się wyłącznie do ruchomości, będących własnością właścicielki mieszkania. Przedstawił on komornikowi rachunki, stwierdzające, że meble znajdujące się w jego pokoju są faktycznie jego własnością.

przedstawił on również dowód, że złożył w swoim czasie podanie do urzędu skarbowego o zdjęcie sekwestru i dotąd odpowiedzi nie otrzymał.

Komornik wzruszył tylko ramionami. Oświadczył, że ta sprawa go nie obchodzi. Ma on nakaz dokonania licytacji w

mieszkaniu Herszbergowej, sprzedaje więc wszystko, co w mieszkaniu tem zostało opisane,

a z czego sekwestr nie został zdjęty. Wobec kategorycznego sprzeciwu p. Ostrowieckiego, komornik sprowadził funkcjonariuszy policji i licytację przeprowadził, sprzedając meble, za które nota bene państwo Ostrowieccy nie zapłacili jeszcze pełnej należności, kupili je bowiem na raty.

Wobec tego, że licytacja odbywała się w godzinach popołudniowych, kiedy urzędy skarbowe są nieczynne — p. Ostrowiecki nie mógł spowodować powstrzymania licytacji. Został tym sposobem w

CZYTERECH GOŁYCH ŚCIANACH.

Następnego dnia zwrócił się do urzędu skarbowego tam jednak otrzymał odpowiedź, że licytacja była przez komornika przeprowadzona formalnie albowiem sekwestr z mebli de facto nie był zdjęty, wobec tego nie pozostaje mu nic innego, jak złożenie skargi do sądu.

W ten sposób zlikwidowano sprawę. Meble zostały

SPRZEDANE I WYWIEZIONE.

P. Ostrowiecki mieszka wśród pustych ścian i musi płacić w dalszym ciągu raty za meble, które mu nieprawnie za obce podatki zabrano.

Sprawa znajdzie epilog w sądzie. S.

Ciągnięcie dolarówki
Wczoraj rozlosowano 25.000 dol.

W małej sali konferencyjnej ministerstwa skarbu (Rymarska 3/5) odbyło się wczoraj o godz. 10-ej rano dwudzieste pierwsze z kolei losowanie premii 5-procentowej pożyczki dolarowej serii II.

Ogółem wylosowano 57 premii na ogólną sumę 25.000 dol.

Główna wygrana 8 tys. dolarów padła na nr. 917280.

3000 dol. padło na nr. 083244.

Po 1000 dol. wygrały nr. nr.: 579787 264779 229149 386905 945909.

Po 500 dol. wygrały nr. nr.: 247759 563065 999528 927384 733941 945045 992475 043675 117907 742177.

Po 100 dol. wygrały nr. nr.: 506322 435499 360192 985509 266155 587572 965326 128008 964204 747737 674433 705955 463072 192832 981581 994365 461109 235651 817313 403662 103663 118345 604654 825368 255385 020101 277595 828401 413575 479693 436001 425400 298407 577643 939972 391812 997113 036759 144753 594216.

Strejk włoski w przemyśle bielskim

Jak już donosiliśmy, wybuchł przed kilku dniami ostry zatarg między przemysłowcami a robotnikami przemysłu bielskiego. Przemysłowcy usiłowali przeprowadzić reorganizację pracy, wskutek czego nastąpiłaby redukcja robotników oraz zmniejszenie dotychczas obowiązujących plac. Wobec tego, że przemysłowcy nie zamierzali ustąpić ze swego zajętego stanowiska, oddział klasowego związku w Bielsku zwrócił się do zarządu głównego klasowego związku przemysłu włókienniczego w Łodzi, gdzie sprawa ta była przed kilku dniami tematem obrad.

Jak się dowiadujemy, robotnicy zrzeszeni we wszystkich trzech związkach zawodowych w Bielsku postanowili do czasu przełamania oporu przemysłowców i do chwili proklamowania powszechnego strejku w Bielsku — stosować strejk włoski. Strejk ten wyraża się w codziennym 4 godzinnym postoju we wszystkich bez wyjątku fabrykach włókienniczych w Bielsku, w którym biorą udział tylko tkacze. Należy się spodziewać w najbliższych dniach wybuchu ogólnego strejku w całym okręgu bielskim. (p).

Bank Spółdzielczy pod Łodzią poszukuje kierownika

Oferty sub. „Kierownik” do Biura Ogł. S. Fuchsa, Piotrkowska 50.

Podwyżka podatku od nieruchomości na cele rozbudowy kanalizacji w Łodzi.

Jak już w swoim czasie donieśliśmy, rada miejska przyjęła uchwałę podwyższenia dotychczasowego 100 proc. podatku do podatku od własności nieruchomości o dalsze 100 proc. Powyższe sumy osiągnąć miały być przeznaczone na rzecz budującej się kanalizacji. Uchwała ta wywołała protest wśród właścicieli nieruchomości, którzy przy pomocy całego szeregu memoriałów starali się dowieść rządowi, że zaakceptowanie tego wniosku przez władzę nadzorczą zrujnuje ich doszczętnie. Przytem

delegacje które specjalnie udały się do Warszawy, zwróciły uwagę rządowi, że ustawa podatkowa nie przewiduje wogóle żadnych dodatków do podatku i dla tego też prosily, ażeby ostatnia uchwała rady miejskiej bezwzględnie anulować.

Wczoraj magistrat m. Łodzi otrzymał od ministerstwa spraw wewnętrznych pismo, w którym został zawiadomiony, że minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem skarbu zdecydował podwyższyć dodatek do podatku od własności nieruchomości na rzecz m.

Łodzi tylko o 25 proc., czyli że obecnie dodatek wynosić będzie 125 proc. Dodatek ten poleca się magistratowi pobierać za II, III i IV kwartał r. b. i tylko od tych nieruchomości, gdzie w 50 proc. uzyskano już komorne przedwojenne.

Jak wynika z powyższego, magistrat m. Łodzi ściągnie rok rocznie z tytułu podwyższonego podatku od 800—900 tysięcy złotych, gdyż jak się okazało realności które uzyskały już w połowie komorne przedwojenne stanowią 87 proc. (p.)

Investycje Kasy chorych.

Prace nad budową drugiego pawilonu kasy chorych w Tuszyńku prowadzone są z całą energią i w roku bieżącym budynek doprowadzony zostanie pod dach, by uchronić go od zniszczenia podczas zimy.

Nowa lecznica kasy chorych przy ul. Łagiewnickiej wykończona zostanie jeszcze w roku bieżącym. (b)

Urlopy w magistracie.

Z dniem 1 b. m. rozpoczął urlop wy-poczynkowy p. wiceprezydent Stanisław Rapalski. W sprawach związanych z działalnością wydziału przedsiębiorstw miejskich p. wiceprezydenta zastępować będzie p. ławnik L. Kuk; w sprawach, związanych z działalnością urzędu przemysłowego I instancji — p. ławnik R. Izdebski.

Z dniem 1 b. m. rozpoczął również urlop p. ławnik — przewodniczący wydziału opieki społecznej, Antoni Purtał. P. ławnika Purtała zastępuje p. ławnik dr. Al. Margolis.

Z dniem 1 b. m. korzystać zaczął z urlopu dyrektor biura rady miejskiej, p. Paweł Rundo.

Wczoraj, po powrocie z urlopu, objął urządowanie p. o. dyrektora zarządu miejskiego, p. Mieczysław Kałnowski.

Lustracja wytwórni wody sodowej.

Wydział zdrowotności publicznej przeprowadził w ostatnich tygodniach szczegółową lustrację wszystkich wytwórni wód gazowych. Dwie wytwórnie zostały zakwalifikowane do likwidacji, w trzech przypadkach spisano protokoły z powodu nieprzestrzegania warunków sanitarnych, w 13 zaś przypadkach wydano zarządzenia usunięcia w najkrótszym czasie drobniejszych uchybień sanitarnych.

Pabjanice.

Fabryka „Krusche i Ender” ruszyła.—Rozgoryczenie do komunistów.

Pabjanicki korespondent „Republiki” donosi:

Mimo zapowiedzi ze strony komunistów, że robotnicy firmy „Krusche i Ender” do pracy nie przystąpią, w dniu wczorajszym o godz. 5 rano przystąpiła pierwsza partja robotników, a o godz. 12 w południe druga partja robotników do pracy.

Wśród robotników panuje rozgoryczenie na komunistów, że, rozpoczynając rzekomo akcje w obronie klasy robotniczej, nie umieli jej przeprowadzić do końca. Dopiero interwencja okr. inspektora pracy inż. Wojtkiewicza doprowadziła do szybkiego zlikwidowania zatargu.

W niedzielę w godzinach południowych we wsi Mikołajewice pod Pabjanicami spadł aeroplan cywilny wskutek defektu w motorze. Po trzech godzinach, przy pomocy ludności miejscowej aeroplan wystartował do dalszego lotu, kierując się na Warszawę.

W ub. tygodniu bawiły w Pabjanicach trzy wojewódzkie komisje sanitarne, z których dwie badały stan higieniczny, a trzecia lustrowała porządek w piekarniach. Komisje znalazły wszędzie zadowalniający porządek, przyczem wydały szereg wskazówek, dotyczących się oczyszczenia stawu firmy Krusche i Ender, regulacji rzeki Dobrzyńki, oraz otynkowania głównego gmachu firmy Krusche i Ender, znajdującego się w centrum miasta.

W przyszły piątek wyruszą do Utraty pod Łaskiem nad rzeką Grabią 150 dzieci, wysyłanych przez magistrat na kolonie letnie. W następnym miesiącu wyjedzie druga partja dzieci w tej samej ilości.

W ciągu ostatnich dwóch dni świątecznych odbył się w lesie miejskim ogólny zlot harcerzy m. Pabjanic. W zlocie wzięło udział przeszło 1000 harcerzy. W uroczystościach zlotu wzięli udział przedstawiciele władz państwowych, cywilnych, duchowieństwa i prac.

Plan regulacyjny Łodzi

Dr. Ranck przeciwko prof. Michalskiemu.

Jak donosiła swego czasu „Republika”, grono właścicieli nieruchomości wyłoniło komitet dla zwalczania planu regulacji miasta Łodzi opracowanego przez prof. Michalskiego.

Komitet wyłonił delegację, która zwróciła się do naczelnego architekta miejskiego w Hamburgu dr. Krzysztofa Rancka, będącego jednym z najpoważniejszych rzeczoznawców w Europie. Dr. Ranck zna dokładnie nasze stosunki, gdyż przez szereg lat był w Łodzi technicznym doradcą władz okupacyjnych.

Znajomość więc naszych stosunków oraz autorytet fachowy dr. Rancka, jakoteż zajmowane przez niego stanowisko naczelnego architekta, jednego z największych europejskich miast handlowych i portowych, nadaje opinię, która w zasadniczych skrótach podamy, szczególną wagę:

Przedłożony plan regulacyjny Łodzi, już na pierwszy rzut oka odbiega znacznie od planów, opracowywanych w innych większych miastach europejskich. Wrażenie to jest spotęgowane po przestudiowaniu expose, dołączonego do planu. Nie uwzględnia on bowiem w równej mierze gospodarczych możliwości i uwarunkowań rozwojowych, jakie otwierają się, przed każdym wielkim miastem w Europie.

Ostatnim wyrazem, w dziedzinie rozwoju miast jest oparcie jej na t. zw. **aktach INTENCYJNYCH** (Wunsch-)

Wniosek więc uprzednio stosowany w innych miastach, opiera się na t. zw. **aktach INTENCYJNYCH** (Wunsch-)

Teatr Świeciny

CASINO

Dziś i dni następnych!

Grzech Ingi

Dramat pewnego małżeństwa.
Według noweli **Stefana Zweiga**.
Rzecz dzieje się w Cannes, Nervi i w San Sebastian.

UDZIAŁ BIORĄ:

ELGA BRINK
najwdzięczniejsze zjawisko filmu angielskiego

Bruno Kastner, Vivian Gibson
i inni.

Początek o godz. 4.30 po południu.
Orkiestra pod dyрекcją p. L. KANTORA.

Napad bandytów na plebanję.

Sześciu drabów złupiło mieszkanie.—Ks. Susicki postrzelony w nos.

Pabjanicki korespondent „Republiki” donosi:

Nocy wczorajszej 6 uzbrojonych bandytów dokonało zuchwałego napadu na plebanję w Wygieldzowie, powiatu łaskiego.

Gdy miejscowy proboszcz ks. Susicki wrócił ze swą siostrą Janiną na plebanję, zastał w mieszkaniu bandytów, którzy rzucili się na księdza i pocieli go włazac.

Usłyszawszy hałas nadbiegła siostra księdza, a ujrzawszy co się dzieje, wszczęła alarm. Za uciekającą p. Susicką bandyci dali szereg strzałów, nie raniąc jej jednak. Na krzyk p. Janiny

Susickiej chłopci poczęli bić w dzwony kościelne i zaalarmowali policję. Bandyci spakowali jednak bieliznę, kosztowności i szereg cennych rzeczy przed przybyciem policji i zbiegli, postrzelwszy przedtem ks. Susickiego w kostkę nosową. Policja wszczęła dochodzenie.

POMOC DLA WILEŃSZCZYŹNY.
Okręg łódzki polskiego Czerwonego Krzyża otrzymał od komitetu pomocy ludności, dotkniętej klęską nieurodzaju w woj. wileńskim podziękowanie dla dotychczasowych ofiarodawców za złożone ofiary, potwierdzając równocześnie otrzymanie przekazanej sumy 1020 zł. Dalsze ofiary na ten cel przyjmuje P. C. K., Piotrkowska 96 codziennie od 9—15, wszystkie redakcje gazet łódzkich. Uprasza się też o wpłaty na konto C. K. w P. K. O. Nr. 60619 z zaznaczeniem „Dla Wileńszczyzny”

we szły w innym kierunku, aniżeli przewidywał plan. Wszelkie jednakowoż zmiany związane były z wielkimi stratami dla miast, jakoteż mieszkańców, gdyż dzięki planowi regulacyjnemu wartość gruntów wzrosła i wskutek tego, przeprowadzenie wszelkich zmian, pociągało za sobą wielkie koszty.

Tymczasem „plany intencyjne” nie od razu, ale stopniowo nabierają wagi prawnej, w zależności od tendencji i linii rozwojowej miasta.

Oczywiście, projekt taki musi być oparty na głębokich studiach i rozważeniu wszelkich możliwości i potrzeb rozwojowych miasta. Zazwyczaj okazuje się, iż rozwój wszystkich miast ma tendencję do rozszerzania się, poza istniejące granice. To też projekt intencyjny musi również uwzględniać te alternatywy. Zasadniczo projekt intencyjny musi rozróżniać dwie strefy miejskiej: centrum, łącznie z mniej lub więcej zabudowaniami i wokół leżącymi obszarami oraz strefą zewnętrzną.

Zasadą tu jest, iż jedynie w ostatecznych wypadkach należy dażyć do zmiany stanu istniejącego, czy to rozszerzenia lub przebiecia ulic, czy też dla asenizacji niezdrowych części miasta.

Pamiętać jednak należy, iż istniejące obiekty posiadają wysoka wartość gospodarczą, jaką przedstawiają domy, jezdnie uliczne, urządzenia dla odprowadzania wody oraz instalacje elektryczne i gazowe. Wszelkie w tym kierunku idące zmiany powodują zawsze stratę części, znajdującego się tam majątku.

Doświadczenia, jakie w związku z „wewnętrznym powiększeniem” uczyniły Paryż, Kolonia, Hamburg, Berlin, Zurych, Strasburg, Stuttgart, Frankfurt n/M. i inne wykazują, iż przy tego rodzaju operacjach wartości nowo stworzone są znacznie mniejsze od uprzednio istniejących.

Tak więc koszty wewnętrznych rozszerzeń miast, padają wyłącznie na ciężar ogółu. Oczywiście nie można rezygnować z nich w tych wypadkach, gdzie czy to wzmagający się ruch uliczny, czy też położenie zdrowotne pewnych dzielnic domaga się zmian. Jednakowoż tego rodzaju rozszerzenia są redukowane do minimum przez racjonalnie, gospodarujące gminy.

Inaczej jednak układają się stosunki w wypadku zewnętrznego rozszerzania miasta. Wówczas zawsze grunta stają się terenami budowlanymi i dzięki temu zyskują wyższą wartość. Procedura powstawania projektu intencyjnego jest następująca:

Liczyć się on musi ze stanem istniejącym. Program regulacyjny opracowany być powinien w kontakcie, ze wszystkimi sferami ludności, a więc zarówno sferami posiadającymi, jakoteż nieposiadającymi. Opracowanie projektu winno się przedewszystkiem oprzeć na materiale statystycznym, uwzględniającym absolutny i względny przyrost ludności zarówno w całym mieście, jakoteż poszczególnych jego częściach, gęstość zaludnienia w całym i poszczególnych częściach miasta, rozdział dochodów ludności w stosunku do zawodu oraz na poszczególne dzielnice miejskie, rodzaj i wielkość mieszkań oraz rozdział ich na poszczególne części miasta.

Uwzględniony być również musi użytkowy podział całego obszaru miasta t. j. na domy, zakłady przemysłowe i handlowe, komunikację i odpoczynek (ogrody). Ważnym jest rozwój środków komunikacyjnych i ich rozdział na poszczególne części miasta i ulice, rodzaj i wielkość zakładów i ilość zatrudnionych robotników, rozwój i rozmieszczenie przedsiwzięć kulturalnych. Na podstawie tych danych można na okres przynajmniej od

Tomaszów-Mazowiecki.

Od dnia wczorajszego obowiązuje nowy cennik na artykuły spożywcze. Zwyżce uległo jedynie mięso wołowe.

Onegdaj nieznaną sprawcy dokonali włamania do sklepu Tauby Ruchli Kramarska 30. Złodzieje przebili dach i sufit do jej sklepu, poczem skradli z niego towarów za 1.200 zł.

Andrzej Niezgoda (Bartosza Głowackiego 53) z córką swą Leokadją wyjechał do Piotrkowa, na sprawę przeciwko swemu synowi Zygmunutowi, który niedawno dotkliwie ojca swego pobił. Syn na rozprawę się nie stawił i w czasie nieobecności ojca swego w domu dokonał kradzieży. Młodocianego przestępcę poszukuje policja.

W niedzielę odbyły się zawody w piłkę nożną między drużyną Turyści Ib. z Łodzi oraz Lechją. Turyści przyjechali w słabym składzie i nie grali tak, jak na leżało się spodziewać, po dobrej A. Kładowskiej drużynie. Przewyższając jednak go spodarzy techniką i zgraniem, wkrótce uzyskali 4 bramki.

Na trzy minuty przed przerwą, środkowy napastnik gospodarzy głową pakuje piłkę do siatki. Po przerwie gra bardziej wyrównana.

Turyści uzyskują jeszcze 4 gole a Lechja 2. Przy stanie bramek 8:3. Sędzia Niewiadomski odgwizdał zawody, Publiczności około 500 osób.

A wszystkiemu winna wódka!

W związku z wypadkiem obciążenia przez pociąg nóg ś. p. Tadeusza Przybylskiego (Emlii 42) dowiadujemy się, iż nie miało tam miejsca samobójstwo, lecz zaszedł nieszczęśliwy wypadek. Tadeusz Przybylski, 18-letni młodzieniec zaproszony został na wódkę, a będąc nieprzyzwyczajony do alkoholu, rychło uległ mu.

Idąc do kolegi, potknął się o szyny i upadł. Nie wiedział, jak długo leży, aż nagle usłyszał sygnały nadchodzącego pociągu. Chciał wstać, ale nie zdołał ująć i pociąg obciął mu nogi.

Ś. p. Tadeusz Przybylski zmarł 28 czerwca przy pełnej przytomności.

30—50 lat ustalić przypuszczalnie, dalszy rozwój miasta, a w pierwszej linii zapotrzebowanie obszarów miejskich na cele mieszkalne, produkcyjne, odpoczynkowe i komunikacyjne.

Oczywiście plan w pierwszym względzie musi uwzględniać śródmieście, w którym wszystkim problemom miejskim przedewszystkiem domagają się szybkiego rozwiązania. Unikanie zatem, określania w sposób wiążący kierunku rozwojowego miasta, **jest jedną z głównych zasad.**

Plan cały winien być jedynie ramowo opracowany, a detale winny znaleźć swoje rozwiązanie, gdy nadejdzie konieczność tego.

Prawodawstwo polskie doskonale rozwiązało tę sprawę w dekreście Prezydenta Rzplitej z dnia 16 lutego 1928 roku. Rozporządzenie przewiduje wprowadzić w zasadzie ogólny plan zabudowy, który ma być opracowany i nadana ma mu być moc prawna, lecz w punkcie d art. 9 są przewidziane wyjątki: Dopuszcza bowiem w pewnych wypadkach, by plan mógł być opracowany oraz wiążąco zatwierdzony **tylko w częściach.**

Wielka różnica zachodzi, w opracowywaniu planu dla miasta 10.000-ego, czy też milionowego. W pierwszym wypadku, bez wielkiego ryzyka można opracować i nadać moc prawna całemu projektowi, gdyż na dłuższy okres czasu można przewidzieć linię rozwojową takiego miasteczka, natomiast w wielkich miastach stosunki układają się zupełnie inaczej. Podobnie się przedstawia sprawa w Łodzi, gdzie do rozwiązania jest szereg trudnych problemów. Jednakowoż zakreślać z góry na dłuższy okres czasu, we wszystkich szczegółach, linię rozwoju miasta, jest niepraktycznym przedsięwzięciem.

(D. o. n.)

Zamordował żonę i symulował jej samobójstwo.

Tajemnica trupa, znalezionego na torze kolejowym.

Wczoraj dróżnik kolejowy, sprawdzając tor obok wsi Kraśnica powiatu konińskiego zauważył trupa zmasakrowanej kobiety, z obciętą lewą nogą i zmiądzoną głową. O strasznym tem odkryciu zawiadomił natychmiast władze kolejowe i policję, która przybyła na miejsce zajścia.

W pierwszej chwili nie udało się władzom policyjnym stwierdzić tożsamości ofiary, gdyż nie posiadała ona żadnych dowodów osobistych później jednak udało się ustalić że jest to

45-letnia Józefa Woźnicka, mieszkanka wsi Kraśnice.

Dochodzenie policji ujawniło, że nie szczęśliwa kobieta została zamordowana przez własnego męża. Następnie celem zmylenia czujności władz bezpieczeństwa mąż zawiązał trupa na tor kolejowy i położył na szyny aby w ten sposób symulować samobójstwo.

Po wykryciu trupa władze policyjne przeprowadziły wywiad u męża ofiary. Podczas składania zeznań zdradzał on zdenerwowanie, przyczem starał się przekonać policję, że nie był obecny krytycznej nocy w domu. Zeznania jednak są siadów

wskazywały na sprzeczność. Sąsiedzi zwrócili uwagę na to, że Woźnicki od dłuższego już czasu nie żył w zgodzie z małżonką swą, maltretując ją. Krytycznego wieczoru sąsiedzi słyszeli niesamowite krzyki wydobywające się z mieszkania Woźniaków, przyczem Woźniakowa krzyczała:

— „Nie uda ci się mnie zamordować“. Wzięty w krzyżowy ogień pytań

przyznał się do zamordowania żony i następnie rzucenia jej pod pociąg.

Woźnickiego osadzono w więzieniu do dyspozycji władz sądowych. p.

Zęby padyszacha

pod opieką polskiego dentysty.

Z Warszawy donoszą:

Do Warszawy przybywa dziś interesujący gość. Jest nim dentysta szacha perskiego, polak, p. Mielczarkiewicz.

P. Mielczarkiewicz w czasie swego pobytu w Baku poznał się przypadkowo z kjmś ze świty szacha, który go w

imięni panującego zaangażował.

Nadworny dentysta władcy Persji przyjeżdża do Warszawy wraz z żoną i córką. Zamierza on rodzinę pozostawić na stałe w kraju, a sam chce powrócić do Persji na swe intratne stanowisko.

Literacka Liga narodów obradować będzie w r. 1930 w Warszawie. — Doniosła rola przedstawicieli literatury polskiej.

Na 7-ym zjeździe Penklubów, który zakończył się przed kilku dniami w Wiedniu, reprezentowanych było 26 krajów.

Ponadto przybyła również delegacja żydowskiego Penklubu.

W szeregu nazwisk delegatów na ten

CHOROBY ZAKAŻNE W ŁODZI.

W tygodniu od dnia 23 do 29 czerwca b. r. włącznle zgłoszono do wydziału zdrowotności publicznej następujące przypadki chorób zakaźnych: dur brzuszny 6 (w tygodniu poprzednim — 5), płonica 28 (8), błonica 22 (10), dżetwica karku 1 (1), odra 32 (45), róża 1 (—), krztusiec — (3), gorączka 8 (9).

Ogółem zgłoszono w tygodniu ubiegłym 98 przypadków chorób zakaźnych, w tygodniu poprzednim — 81 przypadków.

kongres literacki Ligi narodów jaśniały pierwszorzędnymi gwiazdami literatury światowej.

Polskę reprezentowali p...

Juliusz Kaden-Bandrowski, Emil Breiter i Zdzisław Kleszczyński.

W pierwszym dniu kongresu przewodniczyła Anglja, w drugim Francja, w trzecim dniu obrad miały przewodniczyć według ustalonego programu Niemcy, ale znakomity poeta niemiecki Teodor Däubler, którego niedawno tak gościnnie przyjęła Polska, wygłosił z wielkim aplauzem przyjęte przemówienie, oświadczył, że Niemcy zrzekają się przewodnictwa na rzecz Polski.

Wśród huraganów oklasków Kaden-Bandrowski objął przewodnictwo.

Dr. Emil Breiter wystąpił z wnios-

kiem w kwestji

międzynarodowej nagrody literackiej przy Lidze narodów.

Wniosek polskiego delegata przyjęto, a Galsworthy, który jest członkiem komisji współpracy intelektualnej w Genewie, przyrzekł wnioskowi pełne poparcie na forum Ligi narodów.

Gdy wyłoniła się kwestja, gdzie ma się odbyć przyszły zjazd międzynarodowy Penklubów, wysunięto początkowo następujące propozycje: Antwerpia, Amsterdam i Budapeszt

Ostatecznie jednak powzięto uchwałę, iż 8-my kongres gwiazd literatury odbędzie się w Warszawie 1930 r.

Najlepsze wypracowania uczniowskie

Nagrody dla szkół średnich, powszechnych i seminarjów

Doceniając doniosłe skutki propagandy rozwijanej przez młodzież i nauczycielstwo na rzecz Powszechnej wystawy krajowej, dyrekcja wystawy wystąpiła z inicjatywą

konkursu za najlepsze wypracowanie, napisane przez młodzież w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i najwyższych klasach szkół powszechnych wyżej zorganizowanych na temat odnoszący się do wystawy poznańskiej i wyznaczyła na ten cel dla okręgu łódzkiego 500 zł. Kuratorium ustaliło warunki konkursu:

Tematy: 1) dla szkół średnich „Znaczenie gospodarcze Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu“, 2) dla szkół powszechnych „Dlaczego chciałabym pojechać na Powszechną wystawę krajową“.

Za najlepsze wypracowanie ustanowiono następujące nagrody:

a) 3 pierwsze nagrody (po jednej dla szkół średnich) — 35 zł., dla seminarjów 35 zł.; dla szkół powszechnych 30 zł.

b) 20 nagród drugich po 20 zł., a mianowicie 7 dla szkół średnich, 4 dla seminarjów i 9 dla szkół powszechnych.

Oprócz nagrody pieniężnej dyrekcja wystawy przeznaczyła jeszcze dodatkowo pewną liczbę wydawnictw propagandowych i przewodników dla tych uczniów, których wypracowania wprawdzie nie zostaną uznane za najlepsze, ale bądź co bądź będą zasługiwały na wyróżnienie.

Wypracowań ze szkół powszechnych nadesłano do wyznaczonego terminu 25 maja 76, ze szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów 167.

Dla oceny tych sprawozdań zorganizowano dwie komisje kwalifikacyjne, jedną dla szkół powszechnych, drugą dla szkół średnich.

Komisja pierwsza przyznała pierw-

szą nagrodę: Graczykównie Wandzie z 7 oddz. szk. Nr. 22 w Łodzi, następnie 9 nagród: Lubczyńskiej Stanisławie z 7 kl. szk. im. Król. Jadwigi w Piotrkowie, Staniszewskiej Jadwidzie z 7 kl. szk. w Gorzkowicach, Ozimównie Annie z 7 kl. szk. w Piątku, Orjańkównie Franciszce z 7 kl. szk. w Łodzi nr. 141, Kuciakównie Zofji z 7 kl. szk. w Zgierz nr. 2, Michalakowi Kazimierzowi z 7 kl. szk. w Zgierzu nr. 1, Bartczakównie Józefie z 7 kl. szk. w Kleczewie, Węgusiównie Lucji z 7 kl. szk. w Zduńskiej Woli, Anteckiemu Tadeuszowi z 7 kl. szk. w Koninie.

Wyróżnić postanowiono wypracowania:

Fokowicza Czesława z 7 kl. szk. im. Mickiewicza w Piotrkowie, Adamowskiej Władysławy z 7 kl. szk. w Kamieńsku, Zalewskiej Janiny z 7 kl. szk. w Wieluniu nr. 2, Kabosówny Edyty z 7 kl. szk. w Kamieńsku nr. 2, Kwiaty Jana z 7 kl. szk. w Radomsku, Kanaszkiewiczówny Haliny z 7 kl. szk. w Słupcy, Carzówny Frydy z 7 kl. szk. w Rychwale, Cymbalisty Abama z 7

kl. szk. w Łodzi nr. 24, Stuczyńskiego Edwarda z 7 kl. szk. w Golinie, Kedzierskiego Jana z 7 kl. szk. w Golinie, Wojtowiczówny Reginy z 7 kl. szk. w Slesinie, Banachówny Michaliny z 7 kl. szk. w Sieradzu.

Komisja przyznała pierwszą nagrodę:

Niewojkiej Cacko Irenie w Łodzi gimnazjum państwowe żeńskie.

Następne nagrody po 20 złotych postanowiono przyznać 7 uczniom szkół średnich ogólnokształcących i 5 uczniom seminarjów nauczycielskich:

Lorji Krystynie w Łodzi (Gim. Mikołajewskiej), Oleszczakowi Wiktorowi w Łodzi (gimn. państw. męskie), Kallnowskiej Zofji w Łodzi (gimn. Mikołajewskiej), Wołnickiemu Mieczysławowi w Łodzi (sem. im. Estkowskiego), Stefaniakowi Waławowi w Łodzi (sem. im. Estkowskiego), Domańskiemu Ignacowi w Zduńskiej Woli (seminarium państw.), Walkowiakowi Stanisławowi w Zduńskiej Woli (seminarium państw.), Galasowi S. w Tomaszowie Mazowieckim (seminarium), Wojczakównie Jadwidzie w Łęczycy (pryw. gimn.), Szmigielskiemu Jerzemu w Kaliszu (państw. gimn.), Fabiani F. w Radomsku (Chomiczówny), Potockiej Krystynie w Kaliszu (państw. gimn.).

Wyróżnić postanowiono wypracowania:

Wasilewskiej Marji w Łodzi (Mikołajewskiej), Finkelsztajnówny Ireny w Łodzi (gimn. Prysewiczówny), Flajshakiera M. w Łodzi (gimn. „Wiedza“), Ostromeckiego Bohdana w Zduńskiej Woli (gimn. państw.), Stachury Waleriana w Zduńskiej Woli (gimn. państw.), Kubskiej Teresy w Radomsku (Chomiczówny), Badeńskiego Marjana w Wieluniu (pryw.), Brodowskiego Bohdana w Łęczycy (pryw.), Wicherówny Danuty w Kaliszu (pryw.), Piątkowskiego Jana w Kaliszu (państw.).

CZYTAJCIE

„EXPRESS WIECZORNY“

Pasek.

Paski odzyskały nanowo prawo obywatelstwa. Nosi się je o każdej porze i do wszystkiego, zwłaszcza do bluzek i sukien sportowych.

Pasek dobiera się do jednego z drobiazgów garderoby, najczęściej do pantofli, albo do torebki i zrobić go można ze wszystkiego: z drogiego galonu, ozdobnej wstążki, ze sznurków kolorowych, z plecionek oryginalnych. Wszelkie ornamenty o formach geometrycznych są ciągle ulubionymi motywami zdobniczymi.

Rzeczą nader ważną jest, ażeby dodatki i wykończenie stroju były ze sobą szarmonizowane i upikantniały całość. A więc pantofle powinny być w harmonji z paskiem, torebka z rękawiczkami, parasolka — z pantoflami i t. d. wedle dobrego smaku, upodobania i pomysłu pani.

Np.: pasek z białej skóry zamszowej, upiększony motywami różyczek „petit point“ i rękawiczki z takiej skóry z takimi haftami na wysokim mankiecie. Albo pasek z czarnego zamszu, aplikowany w duże białe skórkowe kwiaty i rękawiczki z takiej czarnej skóry z odpowiednimi aplikacjami na mankiecie.

Prześlicznym ensemblem jest paseczek ze złotych koralików i rękawiczki z czarnej skóry z haftem z tych koralików powyżej przegubu ręki. Można do zupełnej harmonji dodać jeszcze kwiat z odpowiedniej skóry ze złotym środkiem do butonierki.

Przechodząc przez ulice rozetrzyj się uważnie unikniesz kalectwa i śmierci.

Pierwszy raz w Łodzi!

Wielki film fizjologiczno-seksualny

Zycie i przyszłość kobiety

Film z zakresu higieny ciała kobiecego

Choroby weneryczne

Moda — Alkoholizm.

Zdjęć dokonano w instytutach: anatomicznym, dermatologicznym, poradni wenerologicznej i zakładzie położniczym w Pradze.

Film ten ze względu na charakter naukowy, wyświetlany będzie bez ilustracji orkiestralnej.

Początek w dni powszednie o g. 5.30, w soboty i niedziele o g. 2.30.

Dzieciom i młodzieży wstęp wzbroniony

Dyżury aptek.

Dziś w nocy dyżurują apteki: M. Lipińska (Piotrkowska 193), E. Millera (Piotrkowska 46), W. Groszkowskiego (Konstantynowska 15), Perehmana (Cegielniana 64), H. Niewjarowskiego (Aleksandrowska 37), Z. Jankielewicza (Stary Rynek 9).

Dnia 30 czerwca zmarł w Łodzi nasz długoletni kierownik przedalni

ś. † p.

Paweł Steinbach

W Zmarłym straciliśmy nieodżałowanego współpracownika o nieskazitelnym charakterze.
Cześć Jego pamięci!

S. Steinman i A. Aronson

w Tomaszowie Mazowieckim.

ś. † p.

Paweł Steinbach

zmarł dnia 30 czerwca w Łodzi.

W Zmarłym tracimy szlachetnego i oddanego kolegę, pamięć o którym pozostanie w naszych sercach na zawsze.

Personel fabryczny i biurowy

firmy S. Steinman i A. Aronson
w Tomaszowie Mazowieckim.

TEATR MIEJSKI.

Dziś i codziennie o godz. 8.30 wieczorem „Mira Efros” sztuka w 4-ach aktach Gordina w nowej inscenizacji Andrzeja Marka.

Znakomita odtwórczyni roli tytułowej Irena Horecka na tle świetnego zespołu daje prawdziwy koncert gry.

Bilety po cenach najniższych do nabycia w kasie zamawiań w cukierni Gostomskiego.

TEATR POPULARNY.

Dziś o godz. 8.30 wiecz. w dalszym ciągu „Baron Kimmel” z udziałem pp.: Bronowskiej, Płatkowskiej, Zielińskiej, Góreckiego, Bolkowskiego, Mieczysławskiego i innych.

RADJOPROGRAM

Warszawa, 1395 m. — 11.56 Sygnał czasu; 12.05 Koncert z płyt gramofonowych; 12.50 Komunikaty powszechnej wystawy krajowej; 13.00 Komunikat; 13.20 do 15.20 Przerwa; 15.20 Odczyt o warsz. Tow. wioślarskim; 15.40 Komunikat; 16.00 Przerwa; 16.15 „Chwilka lotnicza”; 16.30 Program dla dzieci; 17.15 Komunikaty; 17.25 Odczyt z działu „Sport i wychowanie fizyczne”; 17.50 Komunikaty powszechnej wystawy krajowej; 18.00 Koncert popularny; 19.00 Rozmaitości; 19.20 Transmisja z opery katowickiej. Po transmisji komunikaty.

Frankfurt, 390 m. — 17.00 Koncert radioorkestry. Sol. Adolf Jäger (tenor). Cz. I — Kompozycje Glucka: „Ifigenja w Aulidzie”, uvertura i arja. „Alceste”, uvert. „Ifigenja na Taurydzie”, arja. „Ifigenja w Aulidzie”, muzyka baletowa. Cz. II — Marsze: Weber — Marsz z op. „Turandot”. Mozart — Marsz z opery „Idomeneo”. Beethoven — Marsz turecki. Mendelssohn — „Athalia”, marsz wojenny. Meyerbeer — Marsz z oper. „Atrykanka”. Berlioz — Marsz węgierski z op. „Potopienie Fausta”. Czajkowski — Marsz słowiański; 20.15 Koncert symfoniczny. Sol. Licco Amar (skrzypce). Berlioz — „Beatrycze i Benedyt”, uvert. Mozart — Symfonia g-moll. Mozart — Koncert na skrzypce i orkiestrę esdur. Krenek — Mała symfonia op. 58.

Rzym, 441 m. — 21.00 „Rigoletto” — opera w 4 aktach Verdiego.

Praga, 487 m. — 19.20 Transmisja z Praskiego Teatru Państwowego. „Djaból i Katarzyna”, opera w 3 aktach Dworzaka; 22.00 Muzyka taneczna.

MIEJSKIE BIURO PORAD PRAWNYCH.

Porady adwokatów w Miejskim Biurze Porad Prawnych, istniejącym przy Wydziale Opieki Społecznej (Piotrkowska 92), w czasie od dn. 1 lipca do dn. 31 sierpnia r. b. odbywać się będą tylko cztery dni w tygodniu, mianowicie w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki od godziny 8-ej rano do 3-ej po poł. Poza tem Biuro czynne jest codziennie.

W środę dnia 3 lipca r. b. w pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszego nieodżałowanego ojca i męża

B. P.

Mojżesza Arona Oksenbergga

odbędzie się punktualnie o g. 11 przed poł. odsłonięcie pomnika.

O smutnym tym obrzędzie zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych

Rodzina.

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu naszej ukochanej siostry

ś. † p.

Józefy Cebulowej z Czechów

Odprowadzone zostanie nabożeństwo żałobne za spój jej duszy w kościele Sw. Krzyża dnia 3 lipca r. b. o godz. 10 rano, o czym zawiadamiają

Siostry i Bracia.

Głęboko wzruszeniem tragiczną śmiercią naszego nieodżałowanego kolegi

B. P.

Mieczysława Radzińskiego

wyrażamy tą drogą Rodzicom i Rodzinie szczerze współczucie

Arnold Asz, Edmund Flattau, Marian Felix.

Wójcik nie będzie zwolniony

aż do rozpatrzenia skargi prokuratorskiej.

Z Warszawy donoszą:

P. Józef Wójcik, aresztowany w związku z głośnym zajściem w Pjastowie, gdzie strzelał do przybyłych do niego oficerów 36-go pułku, wniósł skargę do sądu okręgowego, który zastosował względem niego areszt bezwzględny. Sąd okręgowy, uchylił decyzję sądu śledczego i postanowił zastosować względem Wójcika kancie w wysokości 1000 zł.

Do kancelarii sądu zgłosiła się p. Wójcikowa z pismem, okazało się jednak, iż mąż jej nie może być zwolniony, gdyż urząd prokuratorski zaskarżył de-

cyzję sądu okręgowego do dalszej instancji.

Wójcik pozostaje więc nadal w więzieniu do czasu rozpatrzenia skargi przez sąd apelacyjny.

Turniej atletów w cyrku

Wyniki wczorajsze są następujące:

Koehler — Orłow.

Spokojny Koehler z powodzeniem przez 20 min. skutecznie opierał się „dziłkiem” Orłowi. Wynik nierozstrzygnięty.

Feristanoff — Śpiewaczek.

Sposób walki Feristanoffa może zadziwić wszystkich. W 14 min. wśród huraganu oklasków zwycięża sympatyczny bułgar.

Pooschoff — Stibor.

Walka eliminacyjna budzi ogromne zainteresowanie. Pooschoff silniejszy i lepszy technicznie jest najpoważniejszym kandydatem do 1-ej nagrody.

Stibor dzielnie opiera się „krawatu” rzuca Stibora na obie łopatki przez co wysunął się na czoło turnieju.

Sztekker — Petrowicz.

Walka decydująca. Petrowicz nie może wskórać z świetnym technikiem o niewidzianej wytrzymałości i orientacji, energicznym Sztekkerem.

Walka kończy się niespodziewanie szybko bo już w 12 min. Petrowicz padając, rozbił sobie kolano, nim zdążył protestować, Sztekker dopadł go i błyskawicznie powalił.

Dziś, we wtorek zainteresowanie do chodzą do zenitu, wystarczy powiedzieć, że Sztekker walczy z Pooschoffem, by zelektryzować tłumy. Karsch spotka się z Feristanoffem, Stibor stał do decydującej walki ze Śpiewaczkiem, zaś dwa brutale Orłow i Kornatz stają do rozstrzygającej walki.

Złodziej w mieszkaniu gen. Góreckiego.

Z Warszawy donoszą:

W czasie nieobecności domowników do mieszkania generała Góreckiego przy ul. Śmiałej nr. 25 na Żoliborzu dostał się złodziej i skradł gramofon, samolot dziesięcinny i inne drobiazgi.

Złodzieja wychodzącego z łupami za uważył patrol policyjny. Opróczka zatrzymano. Był to 19-letni Wacław Kamiński (barak, Żolibórz). Rzecz wróciła do właściciela.

KABARET—OGRÓD

MANTEUFFEL

Zachodnia 45

Dziś godz. 10 w. premjera!

Niebywale urozmaicony program

WYSTĘPY

najlepszych sił artystycznych krajowych i zagranicznych

Taniec — Humor — Śpiew.

DANCING TOWARZYSKI.

Amali ?!

Koncertowy zespół muzyczny z 7-iu osób pod kierunkiem znanej skrzypka p. M. Szpizmachera.

Syndykat przedziałów czesankowych.

Projekt stworzenia centralnego biura sprzedaży. — Dążność do kontroli wysokości obligi hurtowników. — Bezpośredni kontakt z tkaczami. — Rewizja norm rentowności.

Małe szanse dla premij postojowych.

Nurtujące od dłuższego czasu sprawy, w tonie konwencji przedziałów czesankowych, o rozszerzeniu ram dotychczasowej organizacji kartelowej weszły na drogę realizacji.

Członkowie konwencji przedziałów czesankowych doszli do przekonania, iż dotychczasowa forma KARTELU KONDYCYJNEGO niedostatecznie zabezpiecza ich interesy. Brak możliwości oceny zdolności kredytowej odbiorców kryje w sobie wielkie niebezpieczeństwa natury finansowej.

Wyjaśnić sytuację będzie można jedynie przez centralizowanie sprzedaży

wszystkich polskich przedziałów czesankowych w Polsce, a więc przez utworzenie

SYNDYKATU.

Tak więc liczyć się trzeba, iż w najbliższym czasie gałąź produkcji włókien niczej, która i tak wykazuje najwyższy stopień organizacji sprzedaży, jeszcze bardziej zmodernizuje swój aparat handlowy

O ile uda się przeprowadzić syndykację przedziałnictwa czesankowego, wówczas zmniejszy się znacznie rola składników. Syndykat będzie dążył przede

wszystkiem do utrzymywania BEZPOŚREDNIEGO KONTAKTU z konsumentem, a więc z tkalniami. W takim wypadku hurtownicy zeszliby do roli komisjonerów-agentów, pracujących za prowizją komisową. Wysokość tej prowizji nie przekraczałaby 1 proc.

Ci jednak hurtownicy, którzy chcieliby kupować przedzę na swój rachunek, otrzymaliby za obligi PROWIZJĘ 3 PROC.

Niewątpliwie syndykat przeprowadziłby po pewnym czasie REWIZJĘ CEN, która utrzymana byłaby w bardzo ciasnych granicach, ale jednocześnie

PODWYŻSZYŁABY NORME RENTOWNOŚCI

przedziałów czesankowych.

Możliwym jest, iż znówu wejdzie pod obrady konwencji czesankowej uprzednio zarzucony projekt płacenia PREMII POSTOJOWYCH od każdego wrzeciona, unieruchomionego na cały rok. Zdaje się jednak, iż projekt ten nie potrafiłby skupić około siebie potrzebnej ilości głosów.

W przeciwnieństwie do tego, stworzenie syndykatu sprzedażnego należy uważać za rzecz niemal przesadzoną.

PROGNOZY EKONOMICZNE

Instytutu badania konjunktur.

Jest rzeczą nader znamionną, że w okresie dobrej konjunktury pożądanie prognozy na przyszłość jest bardzo słabe, gdy w okresie kryzysu lub depresji rozlega się ono ze wszech stron. Powinno być właściwie wręcz przeciwnie: zarówno dla handlu jak i dla przemysłu jest rzeczą znacznie ważniejszą wiedzieć zgóry, kiedy nastąpi kryzys, niż przewidzieć — poprawę, gdy nastawienie całego aparatu produkcyjnego i handlowego na okres słabych obrotów i trudności kredytowych jest rzeczą znacznie trudniejszą, niż zwiększenie uruchomienia pod wpływem polepszenia warunków zbytu.

Ale w życiu gospodarczym względy psychologiczne odgrywają silną rolę i dlatego odpowiemy niewątpliwie ogólnym zainteresowaniem — gdy podamy w zarysie tę prognozę, na jaką pokusił się organ Instytutu badań konjunkturalnych w swym ostatnim zeszycie.

Wbrew swojej dotychczasowej nieco optymistycznej tendencji, czasopismo „Konjunktura Gospodarcza” w swym zeszycie czerwcowym konstatuje już cały szereg wybitnie kryzysowych symptomów.

A więc — na rynku pieniężnym — dalsze pogorszenie wypłacalności (w zeszycie majowym twierdzono, że miesiąc maj nie przyniesie dalszego wzrostu protestów), rekordowo wysoki stan portfelu wekslowego w Banku Polskim i w ośmiu większych prywatnych bankach warszawskich, charakterystyczny spadek kursów akcji i papierów o stałym oprocentowaniu.

W rozwoju cen widzimy dalsze znamienne rozszerzenie nożyc między cenami artykułów rolnych i przemysłowych.

To rozszerzenie nożyc spowodowane jest nietylko wzrostem cen artykułów przemysłowych (mających raczej — mimo kartelizacji — lekką tendencję zniżkową) ile katastrofalnym wprost spadkiem cen artykułów rolnych (na których zaciążyło niepamiętne od roku 1925 — potanieńcze zboża).

Analiza produkcji dóbr wytwórczych i dóbr spożycia wykazuje podobne nożycy jak i w dziedzinie cen: wskaźnik produkcji dóbr wytwórczych wykazy-

wał (do końca maja!), jakoby dalszy wzrost, gdy wskaźniki przemysłów konsumpcyjnych posiadały — już wybitnie zniżkową tendencję.

Sądźmy, że pod tym względem nastąpi prędko zamknięcie nożyc, gdyż zarówno znikomy ruch budowlany, jak i ograniczenie wszelkich inwestycji na kolejach i w przemyśle musi się bardzo szybko odbić na produkcji hutnictwa i całego przemysłu metalowego i maszynowego.

W sprawie PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO konstatuje czasopismo uderzający spadek produkcji, ale sądzi, że wobec tego, iż „dochód ludności robotniczej nie był ostatnio niższy, niż przed rokiem, gdyż poziom płac podniósł się, a zatrudnienie pozostawało jeszcze wyższe (?), pewnej poprawy doznały też w tym odstępnie czasu dochody urzędnicze; niema żadnych danych na to, że sła nabywca ludności miejskiej się zmniejszyła. Pogorszenie zbytu tkanin trzeba zatem przypisać ludności rolniczej... Stąd wynikałoby, że rozmiary ograniczeń produkcji są już prawdopodobnie bliskie granicy... odpowiadającej zdolności nabywczej rynku. Dopiero jednak po odpłynięciu nadmiaru towarów, nagromadzonych na składach, możliwy będzie powrót do poziomu produkcji... z przed roku 1928, a o możliwości dalszego wzrostu — zadecyduje sytuacja rolnictwa”.

Widzimy z powyższej cytaty, iż „Konjunktura Gospodarcza” uważa stan obecny siły nabywczej w miastach za prawie njezmniejszony, w porównaniu z rokiem ubiegłym i tylko na wsi dopatruje się przyczyn zmniejszenia zbytu towarów włókienniczych.

Pogląd taki jest mylny: małe i najdrobniejsze miasteczka polskie są zbyt silnie związane gospodarczo ze wsią, by spadek siły nabywczej ludności wiejskiej nie miał się tam natychmiastowo odbić, zaś nieliczne w Polsce większe centra przemysłowe, jeśli już nie odczuwają znacznego zmniejszenia dochodów (z przemysłu i handlu), to odczują to w najbliższej przyszłości (Górny Śląsk), gdy fala redukcji pracy rozleje się we wszystkich gałęziach przemysłu,

Co do rozwoju siły nabywczej na wsi — w najbliższej przyszłości — nie stawia nam „Konjunktura Gospodarcza” zbyt różnorodnych horoskopów: „stan zasiewów i ogromne zapasy zboża w krajach eksportujących zboże czynią prawdopodobnym trwanie przesilenia rolniczego także w przyszłym roku gospodarczym. Gdyby tak było, należy się spodziewać szczególnie ostrego objawów w miesiącach jesiennych i zimowych, gdy nadejdą terminy spłat, zaciąganych w roku bieżącym pożyczek, równocześnie z ratami od długów hipotecznych i ratami podatkowymi”.

Swój smutny „przeгляд ogólny” kończy Instytut konjunkturalny uwaga, iż: „naogół nie należy oczekiwać w ciągu roku bieżącego zasadniczej zmiany na lepsze”, i że raczej, wobec zmniejszenia rozmiarów kredytów budowlanych należy się spodziewać także „ogólnego obniżenia poziomu produkcji”.

Tak wyglądają ogólne przepowiednie na najbliższą przyszłość Instytutu konjunkturalnego, które w okręgu łódzkim winny wywołać zrozumiałe zaciekawienie.

Dla uzupełnienia jednakże tego dość po... obrazu, dodamy, iż wspomniane czasopismo spodziewa się, że: „w sezonie jesiennym powinno jednak ulec poprawie położenie przemysłu włókienniczego”.

V — II.

GIELDY.

URZĘDOWA CEDULA GIELDY WALUTOWEJ
CZEKI: Holandia 358.14, Londyn 43.25, Nowy Jork 8.90, Paryż 34.86, Praga 26.39, Szwajcaria 171.61, Wiedeń 125.36 i pół, Włochy 46.68 i pół.

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE
Pożyczka inwestycyjna 106.75, 107.50, dolarówka 62.75, 5 proc. konwersyjna 55, 5 proc. kolejowa 83.50, 7 proc. stabilizacyjna 71, 10 kolejowa 102.50, 4 Tow. Kred. Ziemskie 42, 4 i pół proc. Tow. Kred. Ziemskie 49, 4 i pół m. Warszawy 46.50, 46, 8 proc. m. Warszawy 68, 67.85, 8 m. Czechochowy 56.50, 56.25

AKCJE:

Bank Dyskontowy 126, Bank Polski 163, Bank Zarobkowy 78.50, Sita i Światło 125, Pirley 46, 47, Cegielski 36.50, Lipop 28.50, 28, Modrzewoj 24.25, Pocisk 3.75, Zieleniewski 115.

NOTOWANIA BAWELNY.

Liverpool, 29, czerwca — Bawelna amerykańska, zamknięcie: styczeń 9.89, luty 9.90, marzec 9.93, kwiecień 9.93, maj 9.94, wrzesień 9.94, lipiec 9.90, sierpień 9.90, wrzesień 9.90, październik 9.87, listopad 9.86, grudzień 9.88, loco 10.30.
Liverpool, 29, czerwca. — Bawelna egipska zamknięcie: styczeń 16.10, marzec 16.22, maj 16.45, lipiec 16.42, październik 15.73, listopad 15.75, loco 16.16.

Nowy Jork, 29, czerwiec — Bawelna amerykańska, zamknięcie: lipiec 18.10, sierpień 18.25, wrzesień 18.40, październik 18.64, listopad 18.67, grudzień (kontrakty południowe) 18.78—18.79, loco 18.45.

Giełdy zbożowe krajowe z dnia 1 lipca.

Warszawa, 1 lipca.
Zyto 28 i pół—29, pszenica 48—49, owies jednolity 28—29, otręby żytnie 18—18 i pół, otręby pszenne 18 i pół—19 i pół, mąka pszenna 0000 65 proc. 72—76, mąka żytnia 70 proc. 42—43.

Lwów, 1 lipca.
Ceny bez zmiany.

Podania o odroczenie wypłat.

Wczoraj zgłosił podanie o nadzór Hersz Motyl, właściciel hurtowni włókienniczej przy ul. Piotrkowskiej nr. 41. Przedsiębiorstwo istnieje od roku 1912, posiada nieruchomości. Kryzys wyczerpał środki finansowe przedsiębiorstwa. W ciągu ostatnich 10 miesięcy Motyl wykupił protestów klientowskich za 150.000 zł. Bilans firmy podajemy poniżej:

Aktywa: towary 278.258, dłużnicy z otwartych rachunk. 94.332.09, zymesy 10.200, protesty (40 proc. wartości) 29.022.88, inkaso 4.600, udział w boryslawskiej apreturze 140.000, urządzenie biura 1.800, razem 558.213.57. Pasywa: wierzyciele z otwart. rach. 162.995.05, akcepty 133.494.80, podatki 33.000, wierzycielności hipot. 131.000, Kapitał 97.763.72 razem 558.213.57.

Kasa aktywów płynnych i półpłynnych wynosi około 400.000 zł. i pokrywa z nadwyżką 80.000 zł, krótkoterminowe zobowiązania. Plan sanacji opiera się na założeniu, iż w ciągu najbliższych 3 mies. przewidziany jest wpływ ze sprzedaży towarów oraz z inkasa należności w wysokości 160.000 zł. Ponieważ w tym czasie wypada termin płatności akceptów na 63.000 zł. przeto pozostanie jeszcze około 100.000 zł. na

zapłacenie wierzycieli z rachunków otwartych. Motyl przewiduje, że wierzyciele hipoteczni nie będą żądali zwrotu swych należności.

Następnie podanie o udzielenie nadzoru wniosł Hiel Apfelbaum, właściciel hurtowni towarów galanteryjnych przy ul. Północnej. Apfelbaum prowadził swoje przedsiębiorstwo od 25 lat. Suma bilansu wynosi 175.000 zł. Aktywa wszystkie są płynne lub półpłynne i przewyższają zobowiązania firmy od 25.000 zł. Przyczyną trudności jest unieruchomienie prawie całych aktywów, bo aż 135.000 w składzie towarów.

PAŃSTWOWA RADA SPÓŁDZIELCZA powziela szereg doniosłych uchwał: m. in. 1) ustalono nową szczegółową klasyfikację spółdzielni, usuwając w ten sposób dotychczasową dowolność w tworzeniu typów i w nomenklaturze spółdzielni; 2) ustanowiono jednolite wzory, tablice statystycznych, dotyczących ruchu spółdzielczego. 3) zaprowadzono kwartalne biuletyny statystyczne o stanie wkładów i pożyczek w spółdzielniach.

INFLACJA WEKSLOWA.

Jest dziś już publiczną tajemnicą, że jednym z powodów panującego kryzysu są długie terminy wekslowe. Kiedy przed kilkunastu miesiącami zaczęło się wystawiać weksle na terminy zbliżone do roku, wszyscy wiedzieli, że ta polityka musi się źle skończyć, ale tymczasem pchało się weksle „aby zbyć”. To, co przeżywamy obecnie jest niczym innym jak zwykłą inflacją, tyle tylko, że zamiast państwa które wypuszcza swe weksle (bilety wekslowe), każdy obywatel czyni to samo. Masa weksli na rynku nie jest niczym innym, jak surrogatem brakującego pieniądza. Naturalnie taka inflacja prywatna musi się wcześniej skończyć, aniżeli publiczna, gdyż państwo, nawet przy inflacji, jest kontrolowane w tej formie, że musi sporządzać publiczne wykazy skarbowe i budżetowe. Państwo jest bogatsze, aniżeli jednostka i dlatego cieszy się większym zaufaniem. Inflacja wekslowa charakteryzuje się przede wszystkim tem, że nikt nie wie, wiele kto emitował weksli własnych i dlatego zaufanie jest tutaj bardzo ograniczone.

Pomimo obrzynień ilości protestów wekslowych trzeba przyznać, że wiele oszustw na tem tle, które przy dzisiejszym stanie rzeczy były bardzo możliwe, dotychczas zachodzą bardzo rzadko. Widzimy jednak jak sprawdza się stare prawo Kopernika: kiedy w objęgu znajdują się dwa pieniądze — lepszy pieniądz chowa się wyparty z obiegu przez gorszy. Istotnie, gotówki jest bardzo mało na rynku, natomiast weksli, ile się chce.

Czy gotówka zginęła? Nie, ale trzymają ją drobni kapitaliści, którzy już nie wierzą w nic. Dotychczas zajmowali się onj dyskontem weksli na podstawie lichwiarskiego procentu. Dziś okazało się, że mimo, iż pobierają 30 proc. rocznie od kapitału, tracą te 30 proc. na protestach. Charakterystyczne jest, że mali kapitaliści starają się wobec tego ulokować swe pieniądze w nieruchomościach. Obserwowaliśmy licytacje sądowe nieruchomości; w tych czasach, kiedy przez myśl i handel cierpią na niestychany brak gotowizny; do przetargu staje ogromna ilość licytantów i ofiaruje za nieruchomości bardzo wysokie ceny. Naturalnie, chodzi tutaj tylko o objekty małe, albo średnie, gdyż mali kapitaliści nie mogą porwać się na nieruchomości wielkie.

Wróćmy jednak do inflacji wekslowej. Czy jest na to zjawisko rada? Normalnie chcąc zatamować wybujały, niezdrowy rozwój interesów, podwyższa się na zachodzie stopę dyskontową w bankach. U nas, gdzie prywatne dyskonto liczy się na dziesiątki procentu rocznie jest to naturalnie nonsensem, gdyż banki nigdy

nie dają wystarczającego kredytu.

Cóż tedy pozostaje?

Słyszeliśmy niedawno oryginalny projekt zalecający ustawowe uregulowanie sprawy.

Chodzi o to, aby nie wolno było wystawiać weksli na okres dłuższy aniżeli 6-miesięczny, gdyż weksel dłuższy traciłby swój charakter weksla, a miałby tylko znaczenie zwykłego kwitu. Naturalnie projekt ten nosi nieco fantastyczne cechy, gdyż wprowadziłoby to rewolucję zarówno do życia gospodarczego i społecznego jak i prawodawstwa. W każdym razie jest charakterystyczne dla obecnego momentu powstawanie takich projektów, gdyż świadczy to o skomplikowanej sytuacji i o szukaniu na gwałt ratunku, choćby w pomysłach bardzo ryzykownych.

Szczególnie Łódź, która z zamilowaniem traktuje weksel nie tylko ostatnio, ale już nawet przed wojną ogromnie ucierpiała na dzisiejszej inflacji wekslowej, i dlatego ciężiej jest dziś w Łodzi niż gdziekolwiekbyś znalazł w państwie polskim i dlatego powstają tu najbardziej rozpaczliwe pomysły, ażeby ratować resztki naszego dorobku S. W.

Burzliwe obrady kupiectwa.

Nowy Zarząd Centr. Związku kupców. — Zarzuty przeciw rzeczoznawcom podatkowym.

Odbyło się doroczne walne zebranie członków Centralnego stowarzyszenia kupców i przemysłowców województwa łódzkiego. Po zagajeniu zebrania przez p. red. E. Hamburgskiego, zabrał głos dyr. stowarzyszenia p. dr. Messinger, który zdał obszernie sprawozdanie z działalności stowarzyszenia za ubiegły rok.

W sprawozdaniu swem referent wskazał na straszną

depresję życia gospodarczego, na zmniejszenie się eksportu, na nieuregulowane stosunki handlowe z Rosją so wiewczą, na brak kredytów, długoterminowe weksle, wysokie procenty dyskontowe itp. W sprawach powyższych stowarzyszenie zwracało się niejednokrotnie z memorjami do władz, przyczem zwracano uwagę na podatek obrotowy, który ciąży na kupiectwie i przeszkadza w jego rozwoju podraża produkcję i przyczynia się do konkurencji ze strony produkcji zagranicznej.

Dalej dr. Messinger, wskazał, że przy stowarzyszeniu zorganizowano kilkanaście sekcji, które korzystają z ochrony zarządu. Niezależnie od tego egzystuje przy stowarzyszeniu

oddział ochrony kredytu mający na celu walkę z złośliwymi bankrutami, wydział prawny oraz sąd polubowny. Stowarzyszenie przyczyniło się do ułatwienia członków uzyskiwania ulgowych paszportów zagranicznych interwenjowało w różnych instancjach podatkowych oraz wzięło udział w banku Kupieckim.

Przy wyborach do izby handlowo-przemysłowej, centralne stowarzyszenie kupców i przemysłowców uzyskało 4 mandaty. Stowarzyszenie obsadziło swymi członkami komisję szacunkową i delegowało swych rzeczoznawców do sądu handlowego i sądu pracy.

Referat wywołał burzliwą dyskusję, podczas której kilku mówców zwracało uwagę na to, że zarząd stowarzyszenia rzekomo nie stanął na wysokości zadania, że nic nie poczynił w obronie swych członków i że nieodpowiednio protestował przeciwko ciężarom podatkowym, nakładanym na kupców.

Przemawiali również mówcy, stojący w obronie zarządu i stwierdzali, że zarząd wszystko poczynił, co było w jego mocy, aby ulżyć położeniu kupiectwa.

Niezawsze można było na korzyść zrzeszonych interwenjować.

Gromy padały na przedstawicieli kupiectwa, zasiadających w komisjach szacunkowych, który delegowano w charakterze rzeczoznawców.

Z poszczególnych sprawozdań okazało się, że „rzeczoznawcy” ci wykorzystywali misję dla swoich własnych celów, starając się przypodobać poszczególnym naczelnikom urzędów skarbowych na niekorzyść płatników.

Dyskusja na ten temat stała się burzliwszą w momencie, gdy stwierdzono, że wśród obecnych na sali znajduje się jeden z owych rzeczoznawców. Dopiero po dłuższym czasie udało się zebranych uspokoić.

Wreszcie odczytano budżet stowarzyszenia na bieżący rok oraz plany działalności na przyszłość. Późną nocą wybrano

NOWY ZARZĄD

w składzie następującym: E. Hamburgski, M. Bialer, F. Bronowski, I. Degenstein, M. Halpern, L. Margolis, L. Mazur, inż. Praszkiel, I. Piotrowski, L. Rosenbaum, M. Rosenblum i A. Sztajnszajder. Na kandydatów wybrano: A. Barucha, H. Krenicera, M. Fajersztajna, M. Grodona, i Jasznińskiego i Sz. Rosenmutera. Do komisji rewizyjnej weszli: I. M. Bialer, S. Kalmanowicz, I. Gerson, A. L. Ostrowski, A. Luboszycki.

Prócz tego wybrano członków sądu polubownego. p.

Dyrektorem Banku Ziemiańskiego

został od dziś p. Czechowicz.

B. minister skarbu p. Gabriel Czechowicz z dniem dzisiejszym obejmuje stanowisko naczelnego dyrektora Banku Ziemiańskiego w Warszawie.

Na stanowisko to powołała b. ministra Czechowicza rada nadzorcza Banku, która postanowiła przystąpić do reorganizacji i dalszej konsolidacji banku.

W notesiku businessmana.

BEZPOŚREDNIA TARYFA towarowa znajduje zastosowanie w Komunikacji kolejowej polsko - sowieckiej z dniem 1 listopada b. r.

Jednocześnie z wprowadzeniem taryfy bezpośredniej stare przepisy zastąpione zostaną nowymi z dnia 23 października 1924 r.

W sprawie komunikacji przeladunkowej, która miała dotychczas charakter niejako doświadczalny, uchwalono przewóz przez stację Stołpcy — Niegoroleje i Zdobunów — Szepietówka, przez zmianę zastawów kołowych.

FUNDUSZ BEZROBOCIA występuje do ministerstwa o przedłużenie okresu zasiłkowego do 17 tygodni dla bezrobotnych robotników, którzy bądź ukończyli, bądź ukończą 13-to tygodniowy okres zasiłkowy do 31 sierpnia b. r. w szeregu miejscowości, dotkniętych silnie klęską bezrobocia.

KONTYNGENTY KREDYTOWE w Banku Gospodarstwa — podobnie jak w Banku Polskim — są wyczerpywane w znacznie wyższym stopniu, aniżeli to się działo dotąd. Bank Gospodarstwa nie zastrzył jednak swych wymagań, co do jakości portfeli dyskontowanego.

FINANSOWANIE ZBIORÓW — przygotowywane jest przez krajowe instytucje finansowe. Bank handlowy w Warszawie uzyskał podobno na rozszerzenie swych operacji w zakresie kredytu zabezpieczonego zastawem rejestrowym — 2 miliony funtów szterlingów. B.G.K. zapewnił sobie w bankach zagranicznych kredyt dyspozycyjny w kwocie 5 milionów dol.

WYWÓZ DRZEWNY bardzo poważnie zmalał w roku bieżącym. W pierwszym kwartale 1928 r. wywieziono 1,668 tysięcy ton wartości 194 miljo-

nów zł.; w pierwszym kwartale bieżącego roku wywieziono 935 tysięcy ton wartości 117 milionów zł.

ZEBRANIE DYREKTORÓW poszczególnych związków, wchodzących w skład „Lewiatana” obradowało dn. 25 bież. mies. w Warszawie. Na czoło zagadnień wysunęła się sprawa podjęcia stosownej agitacji, celem uzyskania wysiłku, poniesionego przez przemysł z racji powszechnej wystawy krajowej.

TOWARZYSTWO EKONOMICZNE W KRAKOWIE przedłożyło rządowi memoriał w sprawie pomocy dla rolnictwa. Wśród zaleceń memoriału znajdujemy o następuję: likwidacja akcji rezerw zbożowych, zniesienie ograniczeń przemiału żyta, zniesienie ograniczeń wywozu paszy, zniesienie ceł wywozowych na pszenicę, rozwój kredytów lombardowych, protekcja produkcji tłuszczowej, odwetowe zarządzania w stosunku do zboża niemieckiego.

BANK POLSKI — dla ułatwienia polskim eksporterom — otworzył bezpośredni rachunek w National City Bank of New York, oddział w Charbinie, z którym pracował dotąd za pośrednictwem centrali w New Yorku. W związku z powyższym wszelkie polecenia bankowe w Charbinie mogą być obecnie załatwiane przez Bank Polski.

ROZPORZĄDZENIE O ZASTAWIE REJESTROWYM ma być znówelizowane w kierunku zmniejszenia ograniczeń formalności. — Obecnie Bank Polski udziela kredytu pod zastaw rej. zbóż, wypłacając 50 proc. wartości giełdowej zbóż młoczonych i 40 proc. zbóż niemłoczonych.

Położenie gospodarcze Czechosłowacji

Wyjaśnianie się sytuacji na czesko-słowackim froncie gospodarczym widoczne było w ciągu całego miesiąca maja. Nie można mówić o powszechnym kryzysie, gdyż objawy kryzysowe obserwować można tylko w niektórych gałęziach przemysłu (cukrownictwo), podczas gdy w innych dziedzinach gospodarstwa narodowego sytuacja stale się polepsza. Pewne trudności natury przejściowej obserwować można było w miesiącu maju w handlu czesko-słowackim, czego wyrazem był wzrost niewypłacalności na 54 (w maju roku ubiegłego — 47). Ogółem w ciągu pierwszych pięciu miesięcy roku bieżącego zanotowano w Czechosłowacji 1321 wy-

padków niewypłacalności wobec 1182 — w tym samym okresie czasu roku ubiegłego.

W dziedzinie przemysłu największy spadek koniunktury wykazuje przemysł budowlany, co przypisać należy nadmiarem wolnych mieszkań w większych miastach. Również w przemyśle szklanym i porcelanowym sytuacja uległa pewnej zmianie na gorsze. W przemyśle włókienniczym sytuacja bez zmiany. W dziedzinie transportu zaszła poprawa.

Na jesień spodziewać się należy ogólnej poprawy sytuacji gospodarczej kraju. Odrz. urodzaj tegoroczny zapowiada się na ogół dobrze.

Restauracja
M. Geduld

Piłkowska 35   Tel. 6-78

NA SEZON LETNI
wydaje smaczne, obfite zdrowe

obiady
od zł. 2.50.

kolacje
z 4-ch dań zł. 2.20

Przyjmuje zamówienia na rauty, bale, bankiety i sluby po cenach przystępnych!

Gdy chcecie

ubezpieczyć się na życie, od ognia, kradzieży, na dogodnych warunkach, niezwłocznie dzwońcie

Telefon 12-50

do biura ubezpieczeń

M. Rumkowskiego

105 Kilińskiego 105

Natychmiast będziecie odwiedzeni, solidnie i akuratanie załatwieni

Nie zwlekajcie !!!

Zdolni agenci polscy

Radość Łodzianek.

Prawdziwą radość sprawia kobiecie zwiedzenie Domu Pończoszniczego Mariana Lewkowicza przy ul. Piotrkowskiej Nr. 46, a na widok wielkiego wyboru najwykwintniejszych podczoszek, rękawiczek, apaszek, reform, combinaisons, skarpetek i t. d. i t. d., aż się oczy śmieją, a dusza raduje. Dodajmy, że nasz Dom Pończosznicy zadawania nietylko wszystkie gusta lecz i wszystkie budżety. Nowa niezwykle skrupulatna kalkulacja do prowadziła do ustalenia cen, niespotykanych dotychczas w detalu.

Można śmiało powiedzieć, że każda Łodzianka znajdzie w naszym Domu Pończoszniczym to, o czym śniła.

Dom Pończosznicy
MARIAN LEWKOWICZ
Łódź, Piotrkowska 46, telef. 52-91, P. S.

Przyjmujemy również materiały do plisowania. Wykonujemy francuskie plisowania na własnych maszynach, w różnych deseniach.

W Zoppotach

wydafe wykwinne

OBIADY

po cenach umiarkowanych P. Kryńska, Bismarkstr. 23.

Dr. med.

S. Kantor

specjalista chorób wenerycznych, skórnych, włosów i moczościowych. Leczenie lampą kwarcową i promieniami Rentgena.

PIOTRKOWSKA 144, RÓG EWANGELICKI.

Wejście Ewangelicka 2, Telefon 29-45. Przyjmuje od 8-2 i od 5-8 w. Dla pań oddzielna poczekalnia.

Doktor

P. Klinger

choroby weneryczne, skórne i włosów

ANDRZEJA 2, TEL. 32-28.

Leczenie lampą kwarcową, analizy krwi i wydzielin. Przyjmuje codziennie od 11-1 i od 5-8 w. w. niedziele i święta od 10 do 12. Oddzielna poczekalnia dla pań.

Od 1-2 w Lecznicy (Piotrkowska 62)

Poradnia Wenerologiczna

Lekarzy-specjalistów
Zawadzka 1.

Czynna od 8 rano do 9 wieczór.

Od 11-12 i 2-3 przyjmuje lekarz-kobieta

W niedziele i święta od 9-2 pp.

Leczenie chorób:

Wenerycznych, moczościowych i skórnych.

Badanie krwi i wydzielin na syfilis i tryper

Konsultacje z neurologiem i urologiem

Gabinet światło-leczniczy

Kosmetyka lekarska.

Oddzielna poczekalnia dla kobiet.

Porada 3 złote.

LECZNICA

lekarzy specjalistów przy Górnym Rynku

Piotrkowska 294, tel. 22-89

przy przystanku tramwajów pabianickich czynna od 10 rano do 7 wiecz.

w niedziele i święta do 2 po poł.

Wszystkie specjalności i dentystyka.

Kapiele świetlne, lampy kwarcowa, elektryczna, Roentgen, szczepienia, analizy (moczu, krwi, płwocin, wydzielin itd.) operacje, opatrunki, wizyty na miasto.

Porada 4 zł.

Porada dentystyczna i wenerologiczna

dla chor. skórnych, wenerycznych i

3 ZŁOTE

„Czystość”

Piotrkowska 44, telefon 67-45

przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, poterowanie oraz sprzątanie biur po

czyszczenie szyb. Odkurzanie e-

Wyprzedaż Niebywała okazja

1500
par **BUCIKÓW DAMSKICH**
najnowszych fasonów, najlepszej
skóry w cenie złotych 40 i 50 para

STELZNER, WEBER i S-ka
ul. Piotrkowska 141.

OSTRZEŻENIE.

Skradziono 27 b. m. o godz. 6.30 p. p. w tramwaju Nr. 1 portfel zawierający 7 banknotów po 100 zł., 13 weksli blanco, 10 weksli po 1000 zł., 2 weksle po 500 zł., 1 weksel 300 złotych z wystawienia z podpisem i stemplem C. Fogelmana, Rokiciny, żyro z podpisem i stemplem Hermana Fogelmana, świadectwo przemysłowe II kateg. z kasy skarbowej Brzeżyn, 4 nakazy płatnicze z Urzędu Skarbowego Brzeżin, kontrakt mieszkaniowy z lokatorem Packiem, pokwitowanie na dzierżawę placu w Rokicinach, wyd. przez zawiadowcę stacji kolejowej, akt hipoteczny Piotrkowa, oraz inne papiery. Weksle unieważniam i proszę o zwrot za wynagrodzeniem.

C. Fogelman
stacja Rokiciny, pow Brzeziński.

Pensjonat

G. Lichtensztajnowej
w Tworzyjankach (st. Koluski)
czynny. Wiadomość na miejscu (dojazd z Koluszek bryczką lub samochodem) lub w Łodzi, Al. 1-go Maja 11 codziennie od 3-6. Tel. 73-17.

Gabinet Kosmetyki Lekarskiej
D-ra **MARJI LEWINSONOWEJ**
Cegielniana 6, front i p., telefon 43-63

Kto chce zachować swoje zdrowie
powinien używać tylko

Jedynie antyseptycznie spreparowane.

BIURALISTKA

wykwalfikowana, ze znajomością gruntowną buchalterji podwójnej, poszukiwana na zastępstwo podczas miesiący lipiec — październik. — Utrzymanie posady na stałe nie jest wykluczone. — Zgłoszenia pod „F. W. S.” do administracji „Republiki”.

Syndyk Tymczasowy Masy Upadłości Szmulca i Symchy Zylberbergów wzywa wieczyście upadłych do zgłoszenia się w ciągu dni 40 osobliście lub przez pełnomocników do niżej podpisanego Syndyka (ul. Piotrkowska 116) w godzinach od 7 do 8 po południu celem oświadczenia z jakiego tytułu i w jakiej sumie są wierzycielami upadłych Zylberbergów. Tytuły uwierzytelnione winny być złożone na ręce Syndyka. Sprawdzenie wierzytelności odbędzie się w dniu 12 sierpnia o godz. 12 w południe w Wydziale Handlowym Sądu Okręgowego w Łodzi w obecności Pana Sędziego Komisarza.

Łódź, dnia 28 czerwca 1929 roku.

Syndyk Tymczasowy
EDMUND MOSZKOWSKI, Adwokat.

Pensjonat „ZACISZE”

w Poddebiu Willa pp. Lidzborskich,
dojazd tramwajem Tuszyńskim, 5 minut od przystanku Słodowa Góra (Palestynka) poleca duże słoneczne pokoje, smaczną rytuałną kuchnię. Ze względów higienicznych uprasza się o przywożenie własnej pościeli. Inform. w Łodzi tel. 50-70

OGŁOSZENIE.

Niniejszem zawiadamia się wszystkich wierzycieli upadłej firmy „Hamburger i Landau” w Łodzi, ul. Nowomiejska Nr. 17, że sprawdzanie wierzytelności odroczone dnia 20-go czerwca 1929 r. odbędzie się w Sądzie Okręgowym w Wydziale Handlowym w Łodzi dnia 8 lipca 1929 r. o godz. 13-iej przed południem. Syndyk tymczasowy
adwokat **HENRYK LANDAU,**
Piotrkowska 58.

Zagubione zostały WEKSLE na sumę Zł. 1299.— następujące:

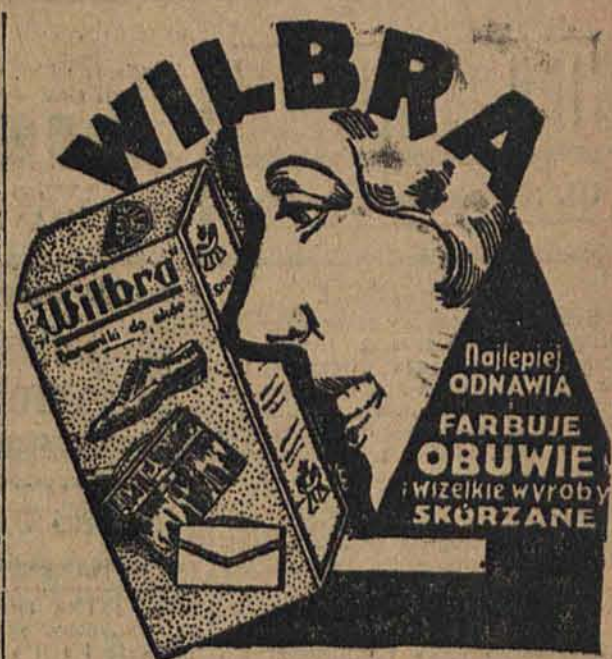
1) zł. 90 pl. 20.7. r. b. w Lublinie wyst. Lejb Feller na zł. A. Zilberberga, 2) zł. 170.— pl. 31.7. r. b. w Wodzisławiu G. H. wyst. Em. Lipek na zł. H. Abramowicza, 3) zł. 60.— pl. 6.9. r. b. w Tomaszowie Maz, wyst. Mikołaj Rutko na zł. B. Rutko, 4) zł. 150.— pl. 30.9. r. b. w Bielsku Podl. wyst. Alzyk Litman na zlecenie H. Abramowicza, 5) zł. 130 pl. 10.10 w Olesno wyst. Ela Bokhaut na zł. A. Pinkesa, 6) zł. 160.— pl. 15.10 r. b. Nowy Dwór wyst. Szmul Litman na zł. C. Litman, 7) zł. 90.— pl. 15.10 w Warszawie wyst. Gecl Hochglober na zł. R. Cytryn, 8) zł. 147.— pl. 15.10 w Karczewie wyst. Szepsel Szulman na zł. Sz. Raka, 9) zł. 140.— pl. 20.10 w Brześciu n/Bugiem wyst. J. Melnicki na zł. P. Gerszowski i S-ka, 10) zł. 162.— pl. 31.10 r. b. w Samborze wyst. Dawid Ernst na zł. D. Judenberg. Wszystkie te weksle unieważniam i przestrzegam przed nabyciem. Znalazca zechce za wynagrodzeniem zwrócić firmie P. Gerszowski i S-ka ulica Piotrkowska 73 lub zakomunikować tel. 26-03.

Rabka

willa „FILASÓWKA”,
PENSJONAT DLA DZIECI I DZIEWCZAT.

Dr. Felicji Pinesowej

Dla dorosłych oddzielne pokoje.
Zgl. Al. 1-go Maja 41, m. 41, pr. ofic.
Od 3-5 pp. Od czwartku dn. 4-7 tylko
w Rabce

Żyd. Gimnazjum Humanistyczne
Męskie w Łodzi

poszukuje wykwalifikowanego
dyrektora
oraz **nauczycieli jęz.**
polskiego i matematyki.

Pożądane siły pierwszorzędne, bezwzględnie apolityczne. Wyczerpujące oferty skierować pod adr. Inż. M. Abramson, Łódź, Narutowicza 12

Dr. med.
Silberstrom

Zielona 11.

Choroby skórne i weneryczne. Usuwanie szpecących włosów elektrolizą. Leczenie Lampą Kwarcową. Przyjmuje od 4 do 8 p.p. Panie od 4-5. Niedziela od 9-1. Dla niezamożnych ceny znacznie.

Dr. med.

Niewiański

specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczościowych ul. Andrzejka 5 Tel. 59-40 Przyjmuje od 6-10 i od 5-9, w niedziele i święta od 9-1 Oddzielna poczekalnia dla pań

Dr. med.

St. Praport

Gdańska 77a
telef. 8-95.

ginekolog - urolog
Choroby kobiece i dróg moczowych.

Przyjmuje od 3-7 po poł.

Lekarz - Dentysta

B. Markus-Nusbaumowa

Piotrkowska 51
tel. 21-23.
Godz. przyjęć 3-7

Lekarz - dentysta

F. Korowicz
przyjmuje w lecznicy przy ul. Piotrkowskiej 254
codziennie od 3-7

NIGDY
SŁOŃCE

nie zaszkodzi świeżości Waszej cery, jeśli smarować będziecie twarz, jeszcze wilgotna po umyciu, rano i wieczorem

Crème Simon

pozbawionym wszelkich składników tłustych, a jednak doskonale przenikającym pory skóry. Rozsmarować lekko, aby krem wniknął w naskórek, następnie wysuszyć i przypudrować Pudrem Simon'a.

W czasie upałów nos Wasz nie będzie błyszczał, cera zachowa świeżość i będziecie zabezpieczone przed spiekotą.

Crème, Poudre & Savon Simon
PARIS

Krynica Zdrój Pensjonaty MARJA i MAŁGORZATA

położone w centrum zdrojowiska, komfort zastrzeżony (Kanalizacja, wodociąg, ogrzewanie centralne, WODNE łazienki, plynąca ciepła i zimna woda, telefony w pokojach dla rozmów międzymiastowych, sala dancigowa, lokale klubowe, obszerny ogród do dyspozycji gości).

KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA CENY UMIARKOWANE.
Telefon w KRYNICY Nr. 21 we LWOWIE Nr. 46-80, Nr. 26-23

Potrzebna

wykwalfikowana sprzedawczyni do konfekcji damskiej I. BROMBERG, Pl. Wolności 5.

Który z W. P. Klientów pozostawił
srebrna papierośnicę

może takową odebrać w Zakładzie Krawieckim A. MORDKIEWICZA ulica Piotrkowska Nr. 109, Front, 1-sze piętro

Grand-Pensjonat

w Poddebiu p. Fajlowej
W Sobotę i Niedzielę 6 i 7 lipca
Wielka Orkiestra
Jazbandowa
pod dyr. p. Lewina. Wejście bezpłatne.

Pokój umeblowany

z oddzielnym niekropującym wejściem wynajmę zaraz. Zgłoszenia pod „F. W. S.” do adm. „Republiki”.

KINO SPÓŁDZIELNI Ul. Sienkiewicza 40.

Dziś i dni następnych! Ślagicierowy film, w którym grzeszna miłość kobiety, żądza zła, szaf spekulacji giełdowych... 'PIENIĄDZ'

Uwaga! Kino w ogrodzie bez względu na pogodę. Orkiestra powiększona. 'Żywy Trup'

Początek seansów w dni powszednie z wyjątkiem sobót, o g 4-ej pp. zaś w soboty, niedziele i święta o g. 2 po poł. Ostatni seans o godz. 10 w.

OGŁOSZENIE Syndyk tymczasowy masy upadłości firmy: 'Cafe-Restaurant Central Z. Galubin'

Ogłoszenia drobne. 2 POKOJE nadające się na biuro, dla lekarza lub adwokata

Kupno i sprzedaż WYKWINTNA białe damska, męska, pończochy, skarpetki

PRZYJME 2-ch panów na mieszkanie. Główne 46, m. 29, lewa oficyna. 5-POKOJOWE mieszkanie do oddania od zaraz sub: 'Im. A.'

DUŻY pokój z umeblowaniem lub bez 1 p. od zaraz do wynajęcia. Koperska 19, m. 5.

NA BIURO 1 lub 2 pokoje razem lub pojedynczo z telefonem, Piotrkowska nr. 109, I p. fr. m. 11.

POKÓJ frontowy z wszelkimi wygodami od zaraz do wynajęcia. Ceglina 19, front, I p. m. 6.

POKÓJ umeblowany do wynajęcia, Nawrot 2 brama 3 front, 2 p. m. 31, od 2-cj.

POKÓJ 1 lub 2 frontowe umeblowane do oddania od 15 lipca, Sienkiewicza nr. 29, m. 8.

POKÓJ umeblowany do wynajęcia solidnemu panu. Wólczńska 10, front II p., m. 15.

POKÓJ lub dwa, telefon do wynajęcia Andrzeja 7, m.8 front.

DO WYNAJĘCIA piwnice w pobliżu dworca fabrycznego, nadające się na składy, ekspedycje, drukarnie i t. p.

KASA ogniowa okazujnie do sprzedania. Oferty pod 'L. B.'

POSADY POTRZEBNA inteligentna osoba do dzieci. Kilińskiego 60, poprzednia oficyna III piętro, m. 47.

BUCHALTER bilansista poszukuje zajęcia na godziny. Oferty 'Ch. M.' do 'Republiki'.

UCZENICA natychmiast potrzebna do pracowni sukien. Piotrkowska 35, praca oficyna, II piętro.

POTRZEBNA dziewczyna do sprzątania. Andrzeja 28 apteka.

RUTYNOWANY pomocnik buchaltera poszukuje posady. Wymagania skromne. Informacji osiągnąć można u f-mie M. Poznański, Zielona 9, tel. 38.00.

POTRZEBNA zdolna bielizniarka i ręczna hańczarka. H. Lewińska, Piotrkowska 83.

PANNE tylko z długoletnimi świadectwami poszukuje do chłopczyka 3 lat, Piotrkowska 111, praca oficyna drugie wejście w. 10 od 1-2 g.

ABSOLWENTKA wydziału ubezpieczeniowego Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie poszukuje posady ew. praktyki w tow. ubezpieczeniowym. Łaskawe oferty do adm. sub: 'Zdolna.'

Pokój umeblowany w centrum, natychmiast do wynajęcia. Wiadomość: Gdańska 42, m. 3.

Na Wiśniowej Górze udziela lekcji przez sezon letni na skrzypcach, fortepianie i mandolinie znany muzyk łódzki, zam. przy ulicy Aleja I Maja 18.

Lubiec Dr. med. Ceglina 43 Tel. 41-32. Specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczopłucnych.

Sommer Dr. med. ul. 6-go Sierpnia 1 telefon 40-26 chor. skórne dróg mocz. weneryczne i kobiece.

Dr. med. Dr. Groglik Choroby skórne i weneryczne. Instytut Röntgen leczniczy i światło lecznicze.

Dr. M. Wajnberg (choroby nerwowe) powrócił Żeromskiego 25

SZCZYRY MYSZY ORWIN Lampa kwarцова Al. Kościuski 27-4

KAPELUSZE DAMSKIE najnowszych fasonów w wielkim wyborze poleca MAGAZYN MÓD 9 ZAWADZKA 9

Pończochy jedwabne i inne, suknie trikotinowe i t. p. przyjmuje do reperacji. ul. 6-go Sierpnia 76, III piętro

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. Godziny przyjęć Redakcji 6-7 po poł. Telefon Administracji 22-14.

Prenumerata 'Ilustrowanej Republiki' ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5.60 za odnoszenie do domu 40 gr., z przesyłką pocztową w kraju zł. 6.50, zagranicą zł. 10. 'Express' i 'Republika' wraz z odnoszeniem 9.00 złotych

Wydawca: Władysław Polak. Redaktor: Wacław Smólski.

Ogłoszenie. Większa ilość odpadkowego ługu sodowego do odstąpienia. Zgłoszenia: Zarząd Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu w Warszawie ul. Wilcza 9-a.

KEFIRU LECZNICZEGO K.SIGALINY WYPIC MOŻNA NA MIEJSCU, DOSTAWA DO DOMU NA ŻĄDANIE

Z okazji przejęcia fabryki obuwia mechan. 'CED A' Sp. z o o. w Warszawie, Leszno 74 przez Państwo Cetlin i przekształcenia firmy na Spółkę akcyjną p. f. Fabryka obuwia mechanicznego 'CETANJA' Sp. Akc. najserdeczniejsze życzenia pomyślności i dalszego rozwoju przedsiębiorstwa zasyłają:

Nauka i wychowanie MAGISTER matematyki udziela lekcji matematyki i fizyki. Szamętowa, Ceglina 50.

BUCHALTER podatkowiec prowadzi księgi, zestawia bilanse, odrabia zaległości. Nauka 30 lekcji po zł. 1.50. Przejazd 40, m. 18.

KURS flet recznego 10 zł. Wyuczam hańców recznego i maszynowego. Toledo aplikacje wenecka robote Kaulmanowa, Piotrkowska 18, I podw. pr oficyna.

NIEMIECKI gruntowny: gramatyka, literatura, konwersacja, przysposobienie do egzaminów. Specjalny kurs dla biuralistów. Pomorska 22, front, I p., m. 4 od 2-4 po poł. Proszę dzwonić.

STUDENTKA, rutynowana nauczycielka poszukuje lekcji lub kondycji na przychodnie. Tel. 34-82, p. Sztańc.

DYWANY reperuje i tkanie dziur w garderobie Tkalinia sztuczna, Piotrkowska 92.

CHOROBY serca Basedow astma Satorjum 'Salus' D-ra Kupczyka. Kraków, Szujskiego.

OTWOCK. Pensjonat Melanii Baumagowej, Reymonta 51. Elektryczność, kąpiel, kanalizacja, świetne odżywianie, chorym dyjeta. Telefon 95, druga podmiejka.

LEKARZ-dentysta fachowiec technik wolny przyjmuje zastępstwo lub przejmie zakład. Oferty 'Lek-Den'.

PRZYSTOJNY intelig. pan zapozna odpowiedniego inteligentnego przyjaciela. Oferty '337'.

Z KAPITAŁEM dojdę jako współnik do dobrze zaprowadzonej hurtowej sprzedaży kosmetyki, ewentualnie nabyde takową na własność. Oferty: Łódź, Główna Poczta, skrytka pocztowa 407.

ZAGUBIONE dokum. W SOBOTĘ 29 b. m. zgubiono 2 blanco weksle 1) zł. 60 z wystawienia Marii Krańsząńskiej, Ceglina 79, 2) na zł. 50 z wystawienia Ewy Cymbol. Nowo - Ceglina 14. Weksle te unie ważałam. Znalazcę upraszam o dotarczenie takowych do składu manuf. M. Bryl, Piotrkowska 58.

LAJBUŚ Icek Grünberg, zam. w Łodzi, Zgierska 66 zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Łódź.

ZAGINEŁA legitymacja urzędnicza uprawniająca do korzystania ze zniżek kolejowych na nazwisko Marta Paplew ska, która się unieważnia.

ABRAM Epstein zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Łódź

Poszukuję 2 pokoi z kuchnią lub bez z wygodami w centrum miasta. Oferty pod 'G. Z.' w Administracji niniejszego pisma.

SKLEP z wystawą oraz 2 pokoje do wynajęcia przy ul. Zamiełhoffa 6. Wiadomość: Zachodnia 66, Lewin.

ZDOLNOŚCI! Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz darmo określenie charakteru, zdolności, przeznaczenia Warszawa, Redakcja 'Wię-dza Tajemna'. Załączyć znaczek pocztowy na przeswłtke.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 10 gr. za wiersz milimetr... W TEKSCIE: 40 gr. za wiersz milimetr... NEKROLOGI: 30 gr. za wiersz mil. (na str. 4-szp.)... Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia specjalne o 100 proc. drożej. Drożej Drobne 12 groszy. - Najmniejsze zł. 1.20, poszuk. pracy 10 g. y.

W drukarni 'Republiki' sp. z ogr. odp. Piotrkowska 49 i 64.